



## Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De  
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]  
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise  
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

**Denisse, Nicolas**

**[Augsburg], 1510**

**VD16 N 1513**

De p[er]cellentissimo ac su[m]me venerabili sacramento corporis iesu  
christi.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-30625**

una corda eoz q̄ cōsiderare uolunt q̄nta  
fit erga hoīem dīnā c̄haritas. Audi itaq̄  
o mortāl' bō' caue caue ne sis. ingrāt' tā-  
tis dīne bonitat' b̄nificijs: agnosce dei tui  
bonitatē z dīste ad eū dīe c̄haritatē z amo-  
rē. Et dicitis igit' apparet q̄ vtilis nob' eē  
pōt' trium p̄dictoz attributoz p̄tēplatiō.  
Nā cōtēplatiō potētē ingerit dei timorē:  
p̄tēplatiō sapie inducit peti pudorē: z con-  
tēplatiō bonitatis adducit dei amorem.  
Hec aut' tria videlz dei timorē: peti pudorē  
z dei amor' maxime retrahūt a pctō z ad  
bonū p̄tutis inducūt: ipamq̄ animā p̄ser-  
uāt in sua puritate. Un' de timore dī' ecclī  
j. Timor dñi expellit pctm: nā q̄ sine timo-  
re est nō poterit iustificari. De pudore at'  
seu p̄cūdia dicit Amb. j. de offi. Verē  
cūdia iact' p̄ma tēperantie fūdamēta in  
q̄ntū sez incutit horrozē turpitudinis. Cō-  
tra impudentē dī' Hier. iij. Frōs inu-  
lteris meretricijs facta est tibi noluisse uerū  
bescere. De amore aut' dī' dīc' Gre. Amor  
dei nō est ociosus: operat' em̄ magna si est  
si aut' opaz renuit: amor nō ē. Et Ro. xij  
Plenitudo legis est dilectio. Hec tibi. Cō-  
tēplatur itaq̄ trinitatē z attributoz per  
cū' p̄tēplatiōnē studeam' reformare in  
aīa nra trinitatē potētiaz ut sic tadē pue-  
niam' ad clarū p̄tutē z fructiōnē trinita-  
tis dīnaz p̄sonaz. Et nūc sibi deuoti dī-  
camus qd' dī. Ber. sup' casū. ser. xj. O p̄a  
c̄haritas p̄a eternitas. O bēa z b̄nificans  
trinitas. O secura exulis patria: exilij fū-  
nis: tu es vera libertas: tu vita: tu gl'a: tu  
sufficiētia: tu b̄ritudo: dī' p̄fecta z sctā vo-  
luptas: z rēdes spūuz b̄tōz. Hec ille. Nūc  
itaq̄ h' ineffabile trinitat' mysteriū firma  
fide teneam' toto corde diligamus: tota  
aīa deuotōe laudem' z veneremur ut tā-  
dē facie ad facie p̄templari mereamur cū  
angelis sanctis: Amen.

**De p̄cellentissimo ac sūme venerabī  
li sacramento corporis iesu ch̄risti.**

**Oratio mea**  
re est cibus z sanguis me' ve-  
re est pot'. Jo. vj. Sicut dīc'  
sāp. Ecclī. vj. Amico fidelī nulla ē p̄patō  
fidelissim' vtiq̄ ac verissim' amic' n̄r'  
est p̄p̄tīm' iesus. Nos em̄ diligite nō ad

ppriū cōmodū sz ad n̄m' ad pp̄io s sum-  
ptus z expēsas. Nā p nob' in ara crucē in-  
molarī uoluit' mortē acerbissimā patēz  
sup' corp' suū z sanguinē dedit n ob' in cū-  
bū z potū salutarē. Jo dī. Caro me' vere  
est cib' z sanguis me' p̄e est pot'. O p̄e  
mirabile sacramētū. O p̄tutū salutarē  
in q̄ pp̄ia ch̄ri caro sumit' z sanguis ei' q̄  
p nra effusus est salute. De aut' tā venera-  
bili sacramētō q̄ncq̄ nob' se offerūt p̄cipua  
mysteria p̄tēplada: quoz cōtemplatiō fū-  
deliū corda in amore saluatoris uehemē-  
ter accendit.

**Prīmū: ē mysteriū adorandē p̄fectōis  
Secūndū: est mysteriū memorandē p̄e  
figurationis.**

**Tertiū: est mysteriū venerandē in  
stitutionis.**

**Quartū: est mysteriū admirandē signi-  
ficationis.**

**Quintū: est mysteriū ordinandē rece-  
ptionis.**

**P**rimū itaq̄ ē mysteriū. z. Est em̄  
h' sacramētū oīm dignissimū potis-  
simū nobilissimū sc̄tissimū excellen-  
tissimū atq̄ p̄fectissimū. Cū em̄ cetera sa-  
cramēta p̄sent circa corp' ch̄ri mysticū:  
h' in mēre p̄sāt circa corp' ch̄ri verū. Cuz  
alia sacramēta sint cātū signa grē: h' in  
se p̄tinet ch̄m q̄ fōs z autor: oīs grē. Jo.  
j. H'ra z veritas p̄ iesuz ch̄m facta ē. Hoc  
itaq̄ sacramētū p̄m dīo. iij. d' Angelica ge-  
rarchia: ē finis oīm spūalū p̄fectionum.  
Un' dī. idē in. iij. ca. de ecclīastica hier.  
ch̄ia: q̄ nō p̄tingit aliq̄ p̄fici p̄fectōe dīe  
rarehica nisi p̄ diuinitatē eucharistiam.  
Hoc itaq̄ sacramētū p̄ciosissim' ē ecclīe  
thesaur': ipam ecclīaz ineffabilē dīcās at-  
q̄ nobilitās. P̄cellētissima itaq̄ huius  
sacramenti p̄fectō potissimū apparet: et  
ei' p̄tinetia: qz vīcz p̄e z realit' in eo p̄tine-  
tur vey ch̄ri corp'. Qd' zī certissim' sit  
ex fide: tū p̄ fidei n̄re p̄solatiōe pōt' triplū  
cū declarari z appbari.

**Primo per autoritatū certificationē.  
Secdo p̄ approbatū rōnē.  
Tertio p̄ exēplatiū attestatiōnē.**

**Prīmū itaq̄ declaran-  
da ē p̄dicta fidei n̄re p̄tās p̄ autoritatū  
certificationē. Et h' triplē. Prīmo p̄  
autoritatē theologoz q̄ oēs sup' q̄rtū smā**

## In festo trinitatis. De myste

rū asserūt z dectrāt hui⁹ sacramēti p̄ta  
tē z p̄tāt errores p̄rios. Un̄ fm̄ fran.  
z maronis: cū q̄ z ali⁹ theolog⁹ cordāt.  
Sub spē panis que videt̄ in hostia q̄t̄  
tuoz q̄ credēda sūt. Primo corp⁹ ch̄i ex  
vi p̄boz p̄secratis q̄ de solo corpe faciūt  
mētiōē. Secōdo sanguinis ex p̄comitātia  
immediata: q̄ sanguis immediate disponit  
corp⁹ ad vitā. Tertio ē ibi aia ch̄i ex p̄co  
mitātia p̄p̄nq̄ licz n̄ immediata: q̄ licz aia  
ch̄i n̄ viuificet corp⁹ nisi mediāte sangui  
ne: tñ p̄tinet ad eandē naturā. Jo p̄comit  
tat̄ p̄p̄nq̄. Quarto ē ibi diuinitas p̄bi ex  
p̄comitātia remota: q̄ licz diuinitas cuz  
trib⁹ p̄dictis nō p̄tinet ad eādē naturā: z  
tñ p̄tinet ad idē suppositū siue p̄sonā. Si  
miltet in calice sub spēte vini q̄tuoz esse  
credēda sūt. P̄tio ē ibi sanguis ex vi p̄boz  
p̄secratis q̄ de solo sanguine faciūt men  
tionē. Secōdo est corp⁹ ex cōcomitātia im  
mediata: q̄ corp⁹ est immediatū sanguinis  
receptaculū. Tertio est aia ex cōcomitan  
tia p̄p̄nq̄: q̄ p̄tinet ad eādē naturā hūā  
nā. Quarto ē diuinitas ex p̄comitātia re  
mota. Et hec q̄tuoz significat̄ ibi esse sal  
uator. vi. Jo. vi. Ego sum panis: p̄ h̄ v̄g  
intelligi corp⁹. Un̄ dr. Caro mea s̄c̄ ē ci  
bus. Et subiūgit. viuis. p̄ h̄ denotās ant  
mā p̄ quā corp⁹ viuificat̄. Et q̄ sine san  
guine aia nō viuificat corp⁹. Jo h̄ subin  
telligit̄ s̄ḡt̄. Deū addit. q̄ d̄ celo descē  
dit: p̄t̄ diuinitatē. Un̄ p̄t̄ q̄ tor⁹ ch̄is sub  
spē panis z tor⁹ sub spē vini p̄tinet. Sel  
cūdo p̄bat̄ p̄t̄as p̄dicta p̄ auctoritatē cō  
alioz. Un̄ ca. j. de sumā tri. z fide catho  
lica sic scribit̄. Una est fidelū vniuersalis  
ecclesia extra qua null⁹ oino saluat̄ in q̄ idē  
ip̄e sacerdos ē z sacrificiū iesus ch̄is cui⁹  
corp⁹ z sanguis in sacro altaz sub spē pa  
nis z vini p̄acter p̄tinet trāsubstantiatis  
p̄t̄e in corp⁹ z vino in sanguine p̄tute di  
uina: vt ad p̄ficiendū mysteriū vnitar⁹ ac  
cipiam⁹. Ipi de suo q̄d accepit ip̄e de n̄ro.  
Itē extra de celebra. missē. c. Cū marthe.  
dr q̄ h̄ factm̄ ē mysteriū fidei qm̄ ali⁹ ibi  
credit̄ q̄ cernat̄: z aliud ibi cernit̄ q̄ creda  
tur. Cernit̄ em̄ sp̄es panis z vini z credif  
p̄t̄as carnis z sanguis ch̄i. Circa q̄d no  
tāda sūt p̄cipue tria documēta fm̄ fran.  
de maro. Prīmū q̄ in h̄ sacro p̄pe nō vide  
tur: ch̄is octo corp⁹ palli q̄ accidentia q̄ ibi cer

nūf nō sūt in corpe ch̄i sic in suo iecto. Se  
cū dū ē q̄ licz ibi p̄p̄te nō videat̄ ch̄is: nō  
tñ errāt fideles q̄ dicūt se vidisse ch̄im in  
manib⁹ sacerdot⁹: q̄ null⁹ errat̄ cui⁹ p̄ba  
p̄t̄ificari eo mō q̄ p̄t̄ificat̄ scriptura di  
uina in q̄ d̄ q̄ aliq̄ videt̄ deū octo corp⁹ palli  
sic moyses dr. Exo. iij. Vidi v̄im cernens  
do rubū inflāmatū: nō q̄ ibi viderit̄ diuini  
tate s̄z q̄ d̄ns sp̄at̄r assistebar illi rubo: z  
ita corp⁹ ch̄i suo mō assiste sp̄es q̄ in h̄  
sacro cernit̄. Tertio documētū ē q̄ in h̄  
sacro nō ē dirigēda adoratio ad illud q̄d  
cernit̄ s̄z ad illū q̄d credit̄: q̄ illū tñ ē ad  
oratioē dignū. Esti q̄ras q̄re ch̄is nō dicit̄  
nob corp⁹ suū visibilis in p̄p̄a specie s̄z in  
sp̄ibus sacramentalib⁹ velatū: Rūderi p̄  
q̄ id fecit̄ p̄cipue p̄p̄ tria. P̄tio p̄p̄ p̄o  
tionē hūane indignitat⁹ p̄fertim q̄ ad ma  
los q̄ nō sūt digni dare p̄spicere corp⁹ d̄ni  
iesu. Secōdo p̄p̄ recognitionē n̄re imbecillit  
litaz dū v̄iz credim⁹ in h̄ sacro ca q̄ in  
tellect⁹ n̄ itelligere nō p̄t̄ vt p̄ h̄ v̄iz hū  
lianur recognoscētes n̄ri intellect⁹ imbe  
cillitatē. In h̄ p̄p̄e sacro valde necessaria  
est captiuatio hūani intellect⁹. In obsequiū  
fidei ch̄i. Tertio p̄p̄ reparationē meri  
torie vtilitatis vt v̄iz sic credēdo q̄d non  
videt̄ fides habeat̄ meritū: q̄ vt dr̄ Be.  
in homel. Fides nō h̄z meritū vbi rō hūā  
na p̄bz exp̄imētū. Itē etiā n̄ auderet̄ imo  
horreret̄ hō sumere carnē ch̄i z sanguinē  
visibilis in spē p̄p̄a z sic hui⁹ sacri fructu  
p̄uaret̄. Exeplū legit̄ de hugone de sc̄to  
victore: q̄ longo t̄pe orauit vt postet̄ vide  
re ch̄im in hostia p̄secrata. Et dū q̄dā vi  
ce missaz diceret̄ p̄ agn⁹: v̄isa ē q̄t̄ se ape  
rire ostia z exiit̄ puerul⁹ formosissim⁹. Ita  
dēs an̄ q̄ in patena. Cui⁹ v̄isio indicib  
lit̄ p̄solat̄ extra se rapiebat̄ cū puero de  
liciose solariando. Cui puer tādē ait. Hu  
go comede me. Cui hugo. Et q̄ ausu at  
maximissime d̄ne audeā te comedere. Cui  
puer. Nisi māducaueris me: nō habebis  
vitā in te. Tunc hugo orauit di. O d̄ne si  
sic q̄ fieri necesse ē: rogo te vt vultū tuū al  
matissimū abscondas a me. Tūc q̄ abscon  
dit se sub forma siue spē panis dicens. Hu  
go q̄ me videre nudū voluisti: de cetero  
meritū fidei de illo sacro in te euacuasti.  
Ali⁹ exeplū legit̄ de sc̄to ludo vico rei  
ge fr̄as. Cui dū die q̄dā missaz audiret̄

# rio adorā de perfectōis F. LXX

solētia vocat? ē deuorū mltē vt irret ad  
 aliō altare si veller sic r idē mltē videre  
 chm in forma pueri. Et tñ dicit rex q non  
 fret a dōs sū marie fidi ac relatu dignū  
 q si seire retro me stantē dñm iesū i cruce  
 eo mō q fuit i parafceue: nollē me vertere  
 vt eū corporeis oclis aspicerē ex eo q fidi  
 meritū amitterē. Hoc dicit q sacerdos  
 cui? missaz audiebat tā etiā psecrauit. Jō  
 vepchū corp? ibi eē n dubitauit. Vide igit  
 tur r pñdera quō cūcta disposuit dñs ad  
 vilitatē nraz. Mira pilus saluatoris be  
 nignitas. Scipm dat nobis veracit in h  
 sacramēto atqz vt id nob fructuosius fiat  
 r zueniēt? nō sub sp?ia spe visibilis se dat  
 s; sub spe panis et vini q marie ad vsum  
 hois zueniunt se occultat. Qz diligere  
 dēm? amore cordiali illū q nos sic diligit  
 i. Jō. iij. Diligam? deū qm ipse por dilex  
 it nos. Tertio approbāda ē pñdita veri  
 tas p autoritatē sc̄i Amb. lib. de sacramē  
 tis. Et ponit de consecra. dis. ij. c. Panis.  
 Panis est in altari vlticā? an sba factoz.  
 Vbi autē accessit psecratio de pane fit cor  
 pus ch̄i. Jō d p̄e. dis. ij. ca. Dia. ita pul  
 cre loq̄r. Dia q̄cūqz voluit de? fec̄ in celo  
 r in terra r qz voluit sic factū ē. ita licz si  
 gura panis r vini videat: nihil tñ aliō q̄  
 caro ch̄i r sanguis p? psecrationē credē  
 dū ē. Vñ ipa vitas ad disciplos. Hoc in  
 q̄ caro mea est p mundi vita. Et vt mira  
 bil? loq̄r nō alia plane q̄ q̄ nata ē de ma  
 ria r passa ē in cruce: r resurrexit de sepul  
 cro. Et Aug. b p̄e. dis. ij. c. Nos autē. dicit  
 Nos at sub spe panis vini quā videm?  
 res inuisibiles. i. ch̄i carnē r sanguinē ho  
 noram? Innumerabiles sunt vtqz sc̄oz  
 autoritates q̄b hui? sacri vitas declarat  
 s; breuitatē gra omittim?. Certissimū ita  
 qz nob eē dōz q in h sacramēto tot? ch̄is  
 sub spe panis: r tot? sub spe vini realit ex  
 istit. Hec tñ supflūū imo zueniētissimū ē  
 h sacramētū sub illa duplici specie p̄fici:  
 licz ei sufficeret vna spēs q̄ntū ad sacramē  
 ti efficacā q̄ tota ē sub quibz spe vt ex di  
 ctis p̄z nō tñ sufficeret q̄ntū ad significa  
 tionē: qz in neutra spe p se sufficēter sc̄are  
 tur res hui? sacramētū: s; i vtraqz sit: hic  
 em̄ sc̄at ch̄is vt eib? p̄fecte reficiēs mādu  
 cātes deuore: p̄fecta at refectio nō i pane  
 eānt nec in vino tāntū: s; in vtroqz sit p̄sistit

Jō dr Dam. qz p̄suetudē hoibz comede  
 re panēz bibere vinū: r iugauit eis dñs  
 dinitatē r fec̄ eis corp? r sanguinē suū: vt  
 p̄ hec q̄ sūt p̄m naturā cōsuetā in q̄b vlt  
 p̄uat: ad ea q̄ sūt sup naturā oino trāsfe  
 ramur. Hec ille. Sit at separati p̄secratō  
 corpis r p̄secratō sanguis ad sc̄adū q in  
 ch̄i passiōe eui? h sacm ē mēoziale vt po  
 stea dāre deo dicitur sum? fuit sanguis se  
 pat? a corpē. Vñ si tūc aliq̄s ap̄oz h sa  
 cramētū p̄fecit sub spe panis tūc nō fuit  
 ser sanguis q̄dū sepat? erat a corpē: nec  
 sub spe vini tūc fuisse corp?. S; nūc sic  
 ch̄is in sua p̄p̄ia spe tot? p̄sistit in corpē r  
 sa?guie aia r deitate: sic r tot? ē sub vtraqz  
 qz sacramētali spe r sub vtraqz specie effi  
 cacia sacri tota licz nō signō plena p̄p̄ qd  
 licz i eca p̄mittua p̄p̄s cōcāret sub vtra  
 qz spe: tñ postea p̄uide ordinatū ē vt ran  
 tū s; spe panis cōcāretz nō s; spe v. ni p̄p̄  
 piculū effusiois. h ei sufficit ad efficacā r  
 sacramēti qz tot? ch̄is ibi. Vñ tñ integri  
 tas r p̄fectio sacri q̄ntū ad signōne req̄  
 rit vtraqz specie. Jō sacerdos cui p̄p̄etit  
 h sacm p̄ficere r p̄ficere nullo mō debz  
 ch̄i corp? celebrādo sumere sine sāguine  
 Jñ dr gelas? papa. r h? d p̄e. dis. ij. diu  
 sio vni? eiusdē mysterij sine grādi sacrile  
 gio puenire nō pōt. Hec ille.

**Secūdo declarāda est pre**  
 dicta fidi nre vitas p apphatiuā rōne nō  
 qdē demōstratiuā s; p̄ualiuā tāntū r fidē  
 p̄solatoriā. Et ad hōnt adduci tres p̄ci  
 pue hmoi rōnes. P̄ia sumit ex mudi crea  
 tōe qz magz videt q vnū ens possit i aliō  
 puertū q̄ q ab nō ente fiat ens. Si q̄ p̄  
 tuit de? p creationē de nihilo facere oia q̄  
 sūt in celo r i fra: p̄to magis p̄t puertere  
 panē in carnē suā: r vinū in sāguinē. Vñ h  
 li. de sacris. De tot? mōi opibz qz ip̄s dr  
 r sc̄a s; ip̄e mādaunt creatā sūt. Sermo  
 igit q̄ potuit ex nihilo facere qd non erat:  
 nūqd nō poterit ea q̄ sūt i id mutare qd nō  
 erāt. Nō em̄ min? ē nouas naturas rebz  
 dare qz mutare: Hec ille. Firmē itaqz cre  
 dedū q cū dñs dr. h est corp? meū: r hic  
 ē sang. r c. panē r vinū puertit in carnē suā  
 r sanguinē: eādē p̄tutē trāsstantiati  
 uā ill? s; b̄is p̄tulit in postez. Chryso. Sic  
 illa vox q̄ dicit. Crescite r multiplicamit

## De venera. sacro. De myste.

ni et replere terra: sic dicta p̄stat cūctis cre-  
atis incrementū: sic ista sel' dicta p̄ oēs mē-  
sas ecclie vsq; in hodiernuz diē et vsq; ad  
ei' aduētū p̄stat sacrificio firmitatē. Hec  
ille. **Yose** q̄ ch̄s est q̄ p̄secrat hoc sacm:  
sacerdos aut̄ em̄ minister est p̄ferēs p̄ba i  
p̄sona ch̄i. **Un̄** cū tibi mīstrat hoc sacm  
noli attēdere manū sacerdot̄ ministrātis:  
sed manū ch̄i p̄secrātis: q̄ sic accipe de  
bes q̄si de p̄ria ch̄i manu. **Notandū** aut̄  
q̄ cū dñs d̄r: Hoc est corpus meū. sensus  
est: Hoc qd̄ p̄tinet sub specie hac panis: ē  
corp' meū qd̄ nūc do vobis et qd̄ p̄ v̄ra re-  
dēptione tradet̄. sit aut̄ trāsubstātiatio in  
vltimo instāti plate orōnis. **Secda** rō fa-  
mit̄ ex corp' ch̄i p̄ceptōe. **Et** hec ponit̄  
ab **Amb.** vbi s̄. di. **Quid** hic q̄ris nase or-  
dinē in ch̄i corp'e cū p̄ter naturā sit ipse do-  
min' p̄cept' et nat' ex v̄gine. **Hec** ille. **Et**  
si forte q̄ras. **Que** est nobilitat' p̄ras: v̄l po-  
restas p̄cipiēdi data v̄gini: vel p̄ras p̄ficiē-  
di data sacerdoti. **Rūdz** **Bona.** in. iij. di.  
et q̄ simpliciter loq̄ndo: v̄rus p̄cipiēdi mltō  
nobilitat' est et excellētior. **Tū** q̄ subiectuz  
suū magis nobilitat'. **Ha'** em̄ mltō ē eē  
dei matrē q̄ esse sacerdotē. **Tū** q̄ actio ē  
singlarior et p̄clarior. **Ha'** em̄ est p̄cipē-  
q̄ p̄ficere: q̄ termin' actiōis v̄icē ipsū  
ch̄i corp' p̄ accipit a p̄cipiente m̄re q̄ a  
p̄ficiēte sacerdotē. **Tertia** rō sumit̄ ex re-  
rū p̄mutatiōe. **Nā** legim' p̄ diuinā virtu-  
tē sepi' immutatā esse rez naturā. **Idcir-**  
**co** **Amb.** de p̄se. dist. ij. ca. **Reuera.** sic ait:  
**forte** dices: **Aliō** vidēo quō tu mihi asse-  
ris q̄ corp' ch̄i accipiā. **Et** hoc nobis su-  
pest vt pbemus. **Quātis** igit̄ v̄timur exē-  
plis vt pbem' hoc nō esse qd̄ natura for-  
mavit: s̄ qd̄ b̄ndictio p̄secrauit: maiorē q̄  
v̄gine esse b̄ndictiōis q̄ nature: q̄ b̄ndictiōe  
etiā ipa nasa mutat'. **Un̄** virgāz tenebat  
**moyses:** p̄icat eā et facta est serpens **Rur-**  
**app**hendit caudā serpentis: et in virgē natu-  
rā reuertit'. **Vides** q̄ p̄pheticā grā bis  
mutatā esse naturā et serpentis et virgē. **Eur-**  
**rebāt** egypti flūina puro meatu aq̄z: sub-  
ito d̄ fontiu venis sanguis cepit erūpe: nec  
erat pot' in flūijs: **Rur**sus ad p̄pbe p̄ces  
cūclusus v̄ndiq; erat p̄pls hebreoz. **Hinc**  
**egyptijs** vallat' ide mari clausus: virgāz  
leuauit **moyses:** sepauit se aqua et in mu-

roz specie se. **gelauit** atq; int' v̄ndas via  
pedestris apparuit: **no**rdanis retro: s̄z cōi-  
uersus p̄tra naturāz in sui fontis reuertit  
exordiu. **Sit**iebat p̄pls patz: tetigit **mo-**  
**ses** petrarā aqua de petra fluxit. **Sarab**  
flūiu' amarissim' erat vt siticis p̄pls bibe-  
re nō posset. **Visit** **moyses** lignu in aquā  
et amaritudinē suā aq̄z natura depōsit.  
**Sub** heliseo p̄ba vni ex filijs p̄phaz ex-  
cussim est ferru de securi: et statim imiter  
sum. **Ro** gauit heliseū q̄ amiserat ferrum:  
**Visit** helise' lignū i aquā et ferz narauit  
**Atq;** et hoc p̄ter naturā factū cognouit  
**mus.** **Grāu**ior est em̄ ferri species q̄ aq̄z  
liquor. **Aduertim'** q̄ maiorē esse grām q̄  
naturā: et adhuc tātu p̄pheticē b̄ndictiōis  
miramur grām. **Q;** si tantū valuit b̄ndi-  
ctio na b̄ndictio vt naturāz p̄uerteret: qd̄ d̄  
cem' de ipa p̄secratiōe diuina vbi ipa ver-  
ba dñi saluatoris operant'. **Nā** sacm istd̄  
qd̄ accipitis: ch̄i f̄mone p̄ficiat. **Hec** **Am-**  
**bro.** **Qui** in talib; exēplis nobis ostēdit q̄  
ta p̄t de' magnus et excelsus cui' infim'  
te p̄acti ascribunt oia miracula sacri altaris  
**Pumū** q̄ panis ita p̄uertit' in corp' ch̄i:  
et est illa p̄uersiō totū sube in totā subz  
corp' ch̄i. **Secdū** q̄ sub tāmodica sp̄e-  
cie tantū corpus lateat. **Est** em̄ ibi corp'  
ch̄i sub tāta q̄nitrate sicut fuit in cruce et  
sicut est in celo: nec tñ in hoc sacro excedit  
illius parue forme terminos. **Tertuz** q̄  
accidētia sunt ibi sine subiecto. **Quartū** q̄  
nō auget corp' ch̄i ex multaz hostiaz cō-  
secratiōe et ecōuerso nec minuit ex eaz sub-  
ptione. **Quintū** q̄ idē corp' sim' est i plu-  
ribus locz. **Sextū** est q̄ cū diuidit hostia  
nō diuidit corp' ch̄i: quia totus ch̄s in  
diuisus manet sub q̄libet parte: sicut in te-  
gro speculo tota et vnica forma relucet in  
toto. **Et** fracto speculo fit vni' et eiūsdē et  
totius integre forme ad q̄libz specull' fra-  
ctur' reflecto. **Septimū** q̄ cū ampli' nō  
fit ibi substātia panis vel vini. tamē acci-  
dentia eūdem quē prius habēt effectū: vt  
satiare: iēbitare et h̄mōi: v̄nū ē: q̄ cū d̄si-  
nunt ibi esse species: ibi etiā statim eē d̄si-  
nit corpus ch̄i et sanguis. **Nonū** est q̄ q̄  
tenet hostia in manib; et videt oculis: cor-  
pus ch̄i nec tangit manib; nec videt ocu-  
lis: sed hoc t̄mōdo circa species agitur  
sicut et q̄ diuidit hostia. **Hec** sunt aliqua

de magnis mirabilibus huius facti: de quibus  
 ps. Nemo: ita fecit mirabilia suorum etc.  
 Sed hec etiam sunt multorum mirabilia: sunt tamen  
 valde credibilia: ut patet ex supradictis. De  
 vine ei potestate cuncta subiaceret: ut dicit Aug.

### Tertio approbada est

predica fidei veritas per exemplum attestat  
 tionem. Nam de benedictus (etiam non sp.) quibus tamen  
 ad perfusionem cordium infusorum multa circa hoc  
 facta ostendit mira atque stupenda. Inter quae  
 primo adducem illud vni celeberrimum ac  
 memoria dignum: quod evenit dum sanctus An-  
 tonius de padua arimini predicabat. Tertia  
 quae hereticus quidam aderat male sentiens de cor-  
 poris christi: quod in preceptum corporis christi hostias  
 non consecratas sepelire asino suo prebebat in ci-  
 bulis. Et hoc hoc innotuisset Antonio fidei  
 defensori: acerrimo illi ad se vocatum dure  
 redarguit: veritateque sacri sibi fideliter per-  
 suasit. Et hoc ille primum in suo sensu mane-  
 re: affereretque asinum suum in presepem tali cibo  
 esse de partibus: quoniam cum eo Antonio? ut dicitur  
 experientia fuerit: sic vicique per tres dies asinus  
 sine cibo maneret: et tertio die Anto-  
 nius celebrata missa et reservato sacro: illud  
 inter hostias non consecratas reponeret  
 atque illo modo asinum famelicum iurare ad pa-  
 bulum. Quod cum factum fuisset coram multitudine  
 maxima: aial illud appropinquans sponte in quod  
 corpus christi inter hostias non consecratas re-  
 uerentem recedendum erat: et miraculo dei recog-  
 novit dominum suum: et caput ac pedes incli-  
 nans humiliter adoravit: nec cura sibi fuit de  
 cibo quod indigebat: Licetque verberibus ab illo  
 heretico ageretur: traheretur: et volueretur: sepe  
 faciebat ut prius. Quod quod hereticus ille et alii  
 complurimi ois errore deposito ad veram fidem  
 redierunt. Antonio? autem deo gratias referens:  
 sacrum honorifice in loco debito reposuit.  
 Aliud exemplum: Albertus de prussia prius  
 refert: quod quidam mulier cum ipse episcopus esset: venit  
 ad eum propter quod diabolus non permitteret eam  
 credere in sacrum altaris quod ibi esset: vix christi  
 corpus? Et hoc cum accepisset ipsum et ante porcos  
 in silicibus posuisset: ecce mixtus ovis porci ge-  
 nua steterunt et sacrum adoraverunt. Hec autem  
 misera voluit amplius expiri et posuit corpus  
 prius christi super verum et assavit iuxta ignem: et  
 ecce gutta sanguinis abinde fluere cepit.  
 Hoc factum misera adhuc non preta accepit

pit corpus christi et fodit in terram et sanguis  
 nimis super terram emanare cepit quasi extra  
 terram ebulliendo. Ad quod preta credidit  
 et super dicto episcopo preta est percipi suum: et per  
 tuam priam ab eo suscepit. Aliud exemplum nar-  
 rat Lesartus: Mulier quedam cum apes mul-  
 tas nutritur et ille non proficeret: imo passim  
 morerentur: cum remedium circumquaque quereretur:  
 dictum est ei quod si corpus dicitur inter illas loci  
 careretur: mox illa lues cessaret. Illa igitur ad  
 ecclesiam pergens et se comicare simulans: corpus  
 domini sumens: statim a sacerdote recedens ex-  
 traxit: et in vno alveolo illud locavit. Mira  
 de porretia hincul creatorum suum agnosce-  
 tes: de suis suis dulcissimis hospiti suo  
 dulcissimo capella mire structure fecerunt:  
 in qua altare eiusdem materie erigentes: sacra-  
 tissimum domini corpus super illud posuerunt: et hoc  
 dixit dominus? opibus eorum. Procellu hoc te-  
 poris cum femina illa vasculum illud aperuisset  
 et iam dictum oratorum sperantem expavit. Cur  
 renscus ad sacerdotem: preta est ei oia quae ege-  
 rat et viderat. Tunc ille assumptus secum pa-  
 rochianis suis: ad vasculum venerit: et apes  
 volantes et in laudem sui creatoris hincul  
 res abiit. Capellule parietes: fenestras:  
 rectorum: capanile: ostium: altare: admirantes:  
 corpus domini cum laude et gloria ad ecclesiam tu-  
 lerunt. Hec Lesartus. Aliud exemplum: Be-  
 atus Gregorius? cuncta matrone dedit corpus  
 prius christi dei. Corpus domini nostri iesu christi proficiat  
 at tibi in vitam eternam. Quo audito multi  
 subuult. Beatus autem Gregorius? manu retraxit:  
 inquirens ab ea quare risisset. Respondit illa: quod  
 panem istum quem feci: corpus? huius appellas.  
 Beatus Gregorius? ad effugandam incredulita-  
 tem mulieris: oravit et alios orare fecit: et  
 mox hostia mutata est in carnem: et sic mu-  
 lier ab errore reuocata est. Tunc beatus Gre-  
 gorius? oravit: tunc ad pristina formam rediit:  
 et sic matrone dedit hostiam quam eam intantum  
 confirmavit in fide ut postea nunquam recedisset  
 uaret. De multis etiam alijs scriptum est quod ex  
 privilegio speciali corpus christi viderunt aut in  
 specie pueri: aut carnis: aut sanguinis: quod  
 fit super libro. in. ij. p. q. lxxv. p. immutatioz  
 oclorum eorum qui sic vident quorum oclum immu-  
 tant achi expresse viderent exteri? carnem aut  
 sanguinem: nulla tamen transmutatio facta ex  
 parte sacri: quod patet ex hoc quod a b alijs vide-  
 tur sacrum sub specie panis. Hec tamen id patet  
 R R

## De venerabili sacro

ad aliquā deceptio: qz talis spēs diuini/ tus format in oculo ad aliquā veritatem/ signandā ad hoc. q manifestet vere cor/ pus esse sub sacro. Dicit em Aug<sup>o</sup> in lib. q. euangel. q. cū fictio nra refert ad aliquā signationē nō est mendaciū sed aliq̄ figu/ ra. Quā diu tñ apparet sub forma carnis: aut pueri aut hmoi: nō est sumēdū sacm Ratio: qz ch̄s instituit q̄ sumeret eucha/ ristia sub specie panis et vini. Aliud exē/ plū. Fuit quidā heretic<sup>o</sup> in puincia brabā tie q̄ debebat cōburi. Cū aut piect<sup>o</sup> esset ad ignē: exclamauit Iuuate me: Et statim demones extraxerūt eū de igne. Qui euz demuo fuisset piect<sup>o</sup> r sp̄ fuisset liberat<sup>o</sup>: iā catholici disputabāt de fide. Superuēns aut quidā pdicator: dixit ep̄o: Faciat huc apporari corp<sup>o</sup> ch̄i. Quod cū factū fuisset heretic<sup>o</sup> ad ignē piect<sup>o</sup>: sicut pus clama uit: adiuuate me. Et demōes ruderūt. Nō possum<sup>o</sup>: qz maior nobis superuēit. Aliud exēplū. In ep̄atu britanniā erat quidā q̄ p̄re/ debat sc̄ritatē tantā in abstinentia q̄ vide/ batur alter iōānes baptista. Des q̄i d̄ ro ta puincia currebāt ad eū: r b̄m se repu/ tabat ille q̄ eū videre posset: vel rāgere: vt loq̄ cū eodēs credebant eū sc̄m: r tñ erat heretic<sup>o</sup> r puerus: mortu<sup>o</sup> est r honorifi ce sepult<sup>o</sup>. Post t̄ps aliq̄ inq̄sitor: here/ tice p̄ntat<sup>o</sup> diligēt inq̄s inuēit p̄ testes fi deles q̄ fuerāt heretic<sup>o</sup>. Sentētiāuit q̄ d̄ p̄lio ep̄i britanniā r alioz p̄udentū q̄ ei<sup>o</sup> ossa p̄burerent. Astāte igit p̄lo piectā st ossa in ignē: r statim demones eleuauerūt ossa de igne r tenebāt ea suspēsa in aere: nō tñ videbant demōes. Populares q̄ ce/ perūt clamare: Dixit ep̄s cū istis s̄rib<sup>o</sup> q̄ voluerunt p̄burerē sc̄m dei ex inuidia. Ecce quō de<sup>o</sup> noster nō fuit. Tūc ep̄s tū/ muir. Frēs aut p̄fortauerūt eū di. Domie nos sum<sup>o</sup> hic p̄ defensione fidei: Prepara tis vos ad missam: qz oñdet nobis d̄ns a/ lig<sup>o</sup> miracū ne fides p̄clitret. Dixit igit ep̄s missam: Salue sc̄a parens rē. Et q̄n eleuauit corpus ch̄i: tūc demones in ae/ re clamauerūt di. Quidō de lacha: nos defendim<sup>o</sup> te q̄ntum potuim<sup>o</sup>: sed modo nō plus possum<sup>o</sup>: qz adest maior nobis. s. ch̄s. Et statim ceciderunt ossa in ignē et cōbusta sūt: r gl̄ificata est fides p̄pter cor/ pus ch̄i. Sunt itaqz mltā p̄clarissima h<sup>o</sup>

sacri testimonio: q̄ tñ omnia si deessent/ ficere nobis debz verbū ch̄i dicētis: La/ ro mea vere est cib<sup>o</sup>: r sanguis me<sup>o</sup> rē. Et Matt. xxvj. Hoc est corp<sup>o</sup> meū. Q̄ igitur ineffabile sacm. Q̄ inexplicabile si gnūm amoris dulcissimi iesu. Q̄ uentqz triūpha le puilegiū nobis exhibitū. Nō em est aut fuit aliq̄n tāgrandis natio q̄ habeat deos appropinq̄ntes sibi sicut adest nob de<sup>o</sup> n<sup>o</sup>. Secundū est mysteriū memoriāde p̄figuratiōis. Vbi sunt p̄emplā de tres p̄cipue p̄sideratiōes.

**P**rima est cōsideratio rationalis con/ gruitatis.

**S**ecōda est figuralis pluralitatis.

**T**ercia est specialis p̄formitatis.

**P**rima est cōsideratio

rōnalis cōgruitatis: qz vicz congruū r rō/ nale fuit hoc sacm p̄figurari: qd̄ p̄batur s̄m Alex. r Bon. in. iij. di. viij. tribz rōibz. Prima est rō dignitatis. Illud em inter sacra est excellentissimū: s̄do debuerūt p̄re figure hui<sup>o</sup> sacri quibz dignit<sup>o</sup> eius s̄m/ mosior ostenderet: expectandū enim erat sicut donum dei excellentissimum.

**S**ecōda est rō difficultatis. Hoc em inter cetera difficultissimū est ad credēdū. rō ad h̄ debuerūt hoies assuefieri q̄dam figurari

**T**ercia est rō signifi/ (manuductioe. cate veritatis: qz in hoc sacro ch̄s pass<sup>o</sup> significat r cōtinet. Cōgruebat aut ch̄im passum figuris p̄figurari. S̄do et s̄lt hoc sacm in q̄ fecat r p̄net. Tñ p̄t q̄ venera bile est h̄ sacz qd̄ tācelebrū anqz institue ret p̄conzariū fuit. Et q̄ euidet apparet q̄n tā h̄ie debz reuerentiā ad sc̄m ossm misse vbi celebrat r tractat h̄ tādignissimū sacz. Q̄nta deuotiōe r celebrāda r audicēda ē sc̄issima missa in q̄ ē p̄sumatio et adiple/ tio oia legalū sacrificioz q̄ tācelebrū p̄figuratū est sacratissimū officii corpis s̄d̄ crificiū. Nō incōgruū itaqz censui hic in d̄ terferere tres p̄cipuas cās q̄ nos ad misse deuotionē inducere d̄nt. Prima cā est n̄citas obfuande obligatiōis. Vñ de p̄le. di. j. ca. Diffas. sic d̄r. Diffas die d̄sc̄o seclartū audire totas sp̄cali ordine p̄cipi/ ita yr an b̄ndictionē sacerdotis egredi po pulus nō p̄sumat: qd̄ si fecerit. ab ep̄o cō/ fundat. Et itez. r. Qui die. sic d̄r. Qui die

solēni p̄missio p̄uētu ecclē ad spectacu-  
 la vadit: excōicet. Glo. si monit̄ nō desi-  
 sit. Sicut aut̄ d̄r Joā. and. in rosario sup  
 dicto ca. Missas. Si ad hoc tenent laici:  
 multo magis z clerici q̄ totalit̄ dediti sunt  
 diuino cultui. vt p̄t̄. xij. q. j. ca. Duo sunt  
 genera. Quod aut̄ dictū est de dieb̄ dñicis  
 intelligēdū est etiā de alijs dieb̄ festiuis.  
 vt p̄t̄ colligi ex his q̄ dicunt̄ extra de pa-  
 rochys. in cap̄. Et dñicis dieb̄ z festis.  
 Sicut aut̄ d̄r Alex. li. iij. de auditōe mis-  
 se. Et Henric̄ boic. extra de celebratiōe  
 missē in ca. Dolētes. Quo ad laicos non  
 audire missas die dñico tūc ē mortale pec-  
 catū: q̄n accidit ex p̄cepto vero vel interp̄-  
 tatiuo. Vocāt aut̄ p̄ceptū iterpratiuuz  
 q̄n sine cā legitima missas audire diebus  
 dñicis q̄s nō assuecit. Un̄ glo. in dicto c.  
 dicit h̄ esse p̄ceptū. Si v̄o q̄s ex legitia cā  
 p̄mittit̄ audire missam in die dñico: tūc  
 nō peccat. Vocāt aut̄ causaz legitimā q̄n  
 q̄s corpali detinet̄ in firmitate: v̄l iūm̄coz  
 amore vel alia sūt causa: q̄ fm̄ rectū iudic-  
 iū excusatio legitia debeat reputari. Si  
 q̄s aut̄ ex aliq̄ leui cā nō sufficiēt̄ p̄mittit̄  
 t̄t̄ audire missas: z t̄n̄ ad audiendū missā  
 fuit p̄suer̄ tūc p̄t̄ esse veniale. Ulterius  
 sicut dicit̄ cōiter doctores: vt Innocen.  
 Hostiē. z Joā. and. sup rubrica de paro-  
 chys: hoc est inter iura parochialia: q̄ pa-  
 rochianus vni? ecclē nō d̄z audire diuina  
 in alia ex p̄cepto: q̄d t̄n̄ fieri p̄t̄ ex rōabili  
 cā corpali v̄l sp̄uali: puta cū q̄s vult p̄gri-  
 nari p̄ implēdo voto aliq̄: vel p̄ indulgen-  
 tia p̄legēda: vel p̄ v̄do dei audiēdo.  
**S**ecūda cā est sublimitas memorāde si-  
 gnificatiōis. In celebratiōe em̄ missē si-  
 gnificant̄ et rep̄ntant̄ sc̄rissima mysteria  
 q̄ sūt? da opatus est p̄ n̄ra salute: z myste-  
 riū dñice mortis z passiōis q̄ seipm̄ p̄ no-  
 bis imolauit. Un̄ sicut d̄r Th. in. iij. p. q.  
 lxxij. ar. j. Celebratio missē d̄r ch̄i imo-  
 latio. Dicit em̄ Aug. in li. s̄n̄iaz Properi  
 Semel imolat̄ est in semetip̄o ch̄i: z t̄n̄  
 q̄d̄it̄ imolat̄ in hoc sacro. Dicit aut̄ im-  
 molatio ch̄i: q̄ celebratio sacri euchar-  
 stie est imago q̄daz rep̄ntatiua passiōis  
 ch̄i q̄ fuit vera imolatio. Un̄ Amb. dicit  
 sup eplam ad Heb. In ch̄io sel̄ oblata est  
 hostia ad salutē sempiternā potēs Quid  
 ḡ nos: Nōne p̄ singulos dies offerim̄? ad

recordationē mortis eō. **T**ertia cā est  
 vtilitas desiderāde reparatiōis. Qui em̄  
 missas deuote audierit: reparat inde par-  
 ticipatiōe triplicis fruct̄ multū deside-  
 rabilis. **P**rimo reparat participatiōez  
 in fructu dñice passiōis. Per sacm̄ em̄ eu-  
 charistie adoratiū reuereter: z a fortiori si  
 deuote sumptū fuerit: particeps efficitur  
 hō dñice passiōis. Un̄ in q̄dā orōne dñic̄  
 cali d̄r: q̄tis hui? hostie p̄m̄oratio cele-  
 brat: opus n̄re redēptiōis exercet. **S**ecū-  
 cūdo in fructu diuine laudatiōis. Fere em̄  
 oia q̄ dicunt̄ in missa ad dei laude p̄tinēt:  
 p̄ quā laudatiōez p̄stat nobis v̄ia salutis.  
 Iuxta illō p̄s. Sacrificiū laudis bonū  
 riticabit me: z illic iter q̄ oīdam illi salu-  
 tare dei. **T**ertio in fructu deuote orōis  
 Dicit em̄ sp̄ sacerdos sp̄aliter p̄ oib̄ aud-  
 entib̄ missam suā: vt p̄t̄ in cano. missē: cū  
 dicit: Et p̄ oib̄ circūstantib̄. et orōnes  
 z deuotiōes oīm assententium offert deo.  
 Esti forte q̄ris: An melior sit missa boni  
 sacerdotis q̄ mali. Rūdet Th. in. iij. p.  
 q. lxxij. q̄ in missa duo sunt p̄sideranda:  
 sc̄z ip̄m̄ sacm̄ q̄d est p̄ncipale: z orōnes q̄  
 in missa fiūt p̄ viuīs z mortuis. q̄ntū ḡ ad  
 sacramētū nō min⁹ valet missa mali sa-  
 cerdotis q̄ boni: quia vtrob̄q̄ idē p̄ficiat̄  
 sacm̄. Unde Greg. in registro. **H**eu in  
 q̄ magnū laqueū incidit̄ q̄ diuina z occul-  
 ta mysteria pl⁹ ab alijs sc̄rificata fieri pos-  
 se credūt: cuz vn⁹ idem sp̄s ea mysteria  
 occulte atz inuisibilt̄ opando sc̄rificat. Ad  
 h̄ etiā facit̄ c. Cūceptura. j. q. j. Et c. Si  
 gnificasti. Et c. Nō q̄les. Est t̄n̄ aduertē-  
 dū q̄ h̄ sacm̄ in se vnū z idē sit z nō veri-  
 neq̄ sanctius. put a bono p̄ficiat̄ sacerdote  
 q̄ malo: q̄z vicz nō i merito sacerdot̄ sed  
 in p̄bo p̄ficiat̄ ch̄i p̄secrātis: t̄n̄ oblatio  
 hui? sacri (accipiēdo vicz oblatōez p̄ actu  
 siue opatiōe sacerdot̄ offerētis) melior est  
 ab vno q̄ ab alio. Un̄ sic oblatio boni sa-  
 cerdotis meritoria est sibi z deo placēs z  
 grata. Sed oblatio mali sibi danabil̄ et  
 deo displicēs: h̄ res oblata sp̄ sit dō gra-  
 tissima: q̄z vicz mal⁹ indign⁹ est deo min⁹  
 strare. **J**ō d̄r Leui. xxj. **H**ō q̄ h̄uerit man-  
 culā nō accedet ad miltariū d̄i sui. Quātū  
 ad orōnem q̄ sit in missa oīm: q̄ illa p̄t̄  
 dupliciter cōsiderari. Vno modo inquā-  
 tum habet efficaciam ex deuotione sacer-





## De venerabili sacro. De myst.

dotis orantis: Nec nō ē dubiūq̄ missa bo-  
ni sacerdotis ē magis fructuosa q̄ mali.  
Uñ scribit j. q. j. c. Ipsi sacerdotes. Uñ  
sacerdotes fuerit digniores: rāto facili⁹ i  
necessitatibus pro q̄b⁹ clamant exaudiat.  
Ad idē facit ibidē. c. Sacerdotes z. c. Sa-  
crofanta. Alta mō inq̄ntū oīo in missa p̄-  
fertur a sacerdote in p̄sona totū ecclē cui⁹  
sacerdos est minister: q̄d q̄dē ministeriū  
etiā in petōib⁹ manet. Uñ q̄ntū ad hoc  
est fructuosa oīo sacerdotis petōis non  
solū in missa: s̄z in alijs ecclesiasticis offi-  
cijs in quib⁹ gerit p̄sonā ecclē: s̄z nō sic sūt  
fructuose ei⁹ oīones p̄uate: secundū illud  
Prover. xvij. Qui declinat aurē suā ne  
audiat legē: oratio ei⁹ erit execrabil⁹. Ex  
dictis itaq̄ seq̄r q̄ sic dicit Bon. Si q̄s li-  
bent⁹ audiat missam melioris sacerdotis  
bñ facit. dū tñ credat ip̄m in substantiā  
sacramēti nō excedere petōi: alioq̄n picu-  
lose erraret. Notandū insup q̄ sacerdotis  
peccatū publici z notoriū audire nō li-  
cet. Uñ xxj. di. of. Null⁹ audiat missam  
sacerdotis quē indubitātē nouit peccā-  
tū h̄re: q̄d vt dicit Tho. vbi s̄. ar. ix. Pot⁹  
de fornicatiōe q̄ de multis alijs peccis ph̄-  
bet⁹: q̄ ad eā sūt hoies p̄notos p̄ carnis  
corruptionē. Hoc tñ ē intelligendū de no-  
torio vel p̄sententiā p̄iūcto vel p̄ p̄fessionē  
in iudicio factā v̄l q̄n nō p̄t p̄ctm aliqua  
terguersatiōe celari. Sicut etiā ibidē dicit  
Tho. Heretici scismatica z excoīcati sunt  
p̄niam ecclē ab executiōe p̄secrandi p̄ua-  
ti. Ideo peccat q̄cūq̄ eoꝝ missam audit  
vel ab eis sacm̄ accipit. Hec Tho. Hec  
supradicta icidē taliter de auditiōe misse  
interferunt. Nūc autē ad p̄ncipale p̄posi-  
tū n̄m redeundū est. Sup̄ius itaq̄ iam  
declarauim⁹ p̄mā cōsiderationē p̄positā  
circa p̄figuratiōem hui⁹ sacramēti: q̄z vi-  
delz q̄grui erat z rōnabile ip̄m legalib⁹  
sacris q̄ p̄figurari.

**S**ecūda est cōsideratio  
figuratis p̄tatis: videlz q̄ plurib⁹ figuris  
p̄figurari debuit: q̄ vt ait Aug⁹. in. iij. d  
tri. q̄ p̄ multa eram⁹ a deo diuisi: oportebat  
q̄ multa vitā venturā p̄clamarēt: scz  
ch̄m q̄ dicit Jo. vj. Ego sum panis vite.  
Et sicut dicit alex⁹. Licet res p̄figurata sit  
vna s̄m substantiā: tñ illius multi sunt effe-

fectus z multe p̄prietates siue cōditiones  
q̄bus cōtrident diuerse figure: licet autēz  
fuerint multiplices figure hui⁹ sacramēti  
sūt tñ inter ceteras tres p̄cipue. Ad cui⁹  
declarationē notādū s̄m Tho. in. iij. p. q.  
lxvij. q̄ in hoc sacramēto tria cōsiderare  
possum⁹. s. id q̄d est sacramētū rāti. s. panem  
z vinū: z id q̄d est res z sacramētum  
simul: scz corp⁹ ch̄i vey: et id q̄d est res  
rāti: scz effect⁹ hui⁹ sacramēti: q̄ntū igit  
ad id q̄d ē sacramētū rāti p̄missa figurā  
ra hui⁹ sacramēti fuit oblatio melchisedech:  
q̄ obtulit panē z vinū: q̄ntū autē ad  
id q̄d est sacramētū z res sacramēti. s. q̄ntū  
ad ip̄m ch̄m passūz q̄ p̄rinetur in hoc  
sacramēto: figura ei⁹ fuerunt oīa sacrificia  
veteris legis: p̄cipue sacrificiū expiati-  
onis q̄d erat solēnissimū: q̄ntū ad effe-  
ctū fuit e⁹ figura p̄cipua māna: q̄d i se h̄e  
bat oīs saporis suauitatē: sic z grā huius  
sacramēti mentem reficit q̄ntū ad omnia  
Agnus autē paschalis q̄ntū ad tria p̄dicta  
ita simul p̄figuratur: q̄ntū ad tria p̄dicta  
eī ad primū q̄z māducabat q̄ panibus  
azymis: s̄m illud Exo. xij. Edēt carnes z  
azymos panes: q̄ntū ad sc̄dū q̄z imo-  
labat ab omni multitudine filioꝝ israel:  
decima q̄rta luna: q̄d fuit figura passiois  
ch̄i q̄ p̄pter innocentia d̄r agnus: q̄ntū ve-  
ro ad effectū: quia p̄ sanguine agni pasca-  
lis p̄cepti sūt filij israel a deuastate ange-  
lo z educti de egyptiaca seruitute. Et iō  
ponit p̄cipua figura hui⁹ sacri agni pas-  
calis q̄z s̄m oīa ip̄m rep̄ntat. Hec Tho.

**T**ertia est consideratio  
sp̄calis cōformitatis: vbi vitz cōsideranda ē  
sp̄calis cōformitas vni⁹ illaz figuraz: scz  
māne q̄d p̄figurauit p̄cipue hoc sacramē-  
tū q̄ntū ad fructū quē facit nob⁹ p̄ q̄d cō-  
ueniētē: vt de h̄e am⁹ sp̄cale cōsideratio  
nē. Cōsiderem⁹ itaq̄ q̄m caro ch̄i cib⁹  
ē suauissim⁹ ad gustādū z fructuosissim⁹  
nobis qui fuit figuratus in manna. Exo.  
xvj. Et h̄ maxime propter septem p̄dictio-  
nes siue p̄prietates que in manna fuerunt  
hui⁹ sacramēto cōueniētes. Prīmā est  
modus generatiōis. Nā de nocte de celo  
inuisibilib⁹ d̄scēdebat māna z hoc signat  
statū fidei n̄re q̄ nō clare videt sicut in pa-  
tria: neq̄z ibi est oīmōda obscuritas quē

# memo. prefiguratiois Fo. LXXIII

admodū in inferno / sed q̄si in tellari v̄ lu  
nari lumie p̄ fidē hoc sac̄m cognoscimus  
Uñ canit ecclia. Ad firmandū cor sine q̄  
sola fides sufficit. **S**c̄da est lo<sup>o</sup> deſce  
ſionis: q̄ deſcēdebat in deſerto circa ca/  
ſtra filioꝝ iſrl̄ t̄m: etſq̄ deſecit cū intraue  
rūt terrā p̄miſſiois. Sic hoc ſac̄m datur  
in deſto hui<sup>9</sup> vite ⁊ filijs ecclie t̄m. Cū āt  
ad repromiſſam viuentiā terrā p̄uentum  
fuerit: non ampli<sup>9</sup> hoc ſac̄m offeret: ſ;̄  
gloſiſſim<sup>9</sup> ielus in p̄ria ſpecie dare vide  
bit. **T**ertia est t̄ps recollectiois. Sex ei  
dieb; colligebat: ſextiſq̄ ferijs p̄ ſabbato  
iuſſuz eſt colligi: ſabbato aut̄ egreſſi q̄daz  
vr̄ colligerēt nō inueniēt. Sic ⁊ iſtud vi  
uificū ſac̄m nō niſi t̄pe p̄ntis pegrinatio  
nis pōt haberi: ſed nō in ſabbato. i. requie  
die: ſed veriaz dieꝝ eſt ibi iueniet rex nr̄  
ielus nō myſtice ſac̄o velat<sup>9</sup> ſ;̄ manifeſt<sup>9</sup>  
et decore regio gloſus. **Q**uarta ē ter/  
min<sup>9</sup> meſuratiois. q̄ p̄ ſingla capita. **A**dē  
menſurā. ſ. gomoz ex parte dñi moyses col  
ligi iſtituerat: nec q̄ pl<sup>9</sup> collegit pl<sup>9</sup> hūit:  
nec q̄ minu<sup>9</sup> inuenit. Sic quidē iſtō  
mirabile ſac̄m neq̄ q̄ p̄tinet minorē ielus  
in minorū hoſtia q̄ in maiorū: nec pl<sup>9</sup> eſt in  
plurib; q̄ in vna. **Q**uinta est rit<sup>9</sup> p̄para  
tiois: q̄ illud māna ignē optime ſuſtinet  
bar: cū aut̄ incaluiffet ſol liq̄ſcebat. Nam  
māna liq̄dū colligebat ſiſle corādro ⁊ p̄  
ignē ponebat ⁊ efficiebat dūz: deinde tri  
turabat ⁊ ex eius farina ꝑſciebat panis.  
Sic iſtō ſac̄m deuoti cordis ignē ſuſtinē  
et ſeruētis amoris. Sed dū incaleſcit ſol  
hūane vanitat; ⁊ curioſitat; ita q̄ hō t̄m  
rōni naturalit̄ inmitit liq̄ſcit. i. in tali mente  
null<sup>9</sup> valous fit q̄ nescit rōne nā alit̄ al  
ta myſteria ꝑhendere. Vel aliter dicere  
poſſum<sup>9</sup>. Sicut ad calozē ſolis māna liq̄/  
ſcebat: ⁊ ad calozē ignis indurabat: ſic qui  
amore diuini ſolis hoc ſac̄m tū digne ſu  
mit: q̄ſi in ei<sup>9</sup> ore liq̄ſit: q̄ ſapozē eius ꝑci  
pit. Sed q̄ igne cupiditat; mūdane vel  
carnal; ꝑcupie ſuccelſus fuerit q̄ eſſet indu  
ratū: ſapozē ei<sup>9</sup> nō ꝑcipit. **S**exta est v/  
ſus reſeruatiois. Nā ꝑcepit moyses q̄ nul  
lus fuaret ex eo viſq; mane. Uñ ab aliq̄  
bus ꝑtra ꝑceptū dñi in die alteꝝ reſeruā/  
tū ꝑputruit ⁊ ꝑmibus ſcaturre cepit: ſic h  
ſac̄m reſeruātū ad t̄palem queſtū ſcatu/  
reſcat ꝑmib; diabolice ſimonie. **S**epti

ma est gust<sup>9</sup> ſaporatiois. Aliq̄ em̄ cū ſūma  
delectatioe veſceban<sup>9</sup> cibo illo: et vni<sup>9</sup> aut̄  
q̄ ſapiebat iuxta ſuū deſideriū. Sap. xvij<sup>9</sup>  
Paratū panē d̄ celo ꝑſtititit eis ſine labo  
re oē delectamentū in ſe d̄ntem ⁊ ois ſa/  
poris ſuauitatē: ſubam tuā et dulcedinez  
tuā quā habes in filios oñdebas deſerui/  
ens vni<sup>9</sup> cuiuſq; volūtatiz ad q̄d q̄ſq; vo  
lebat ꝑuertebat. Hec ibi. Hōnllū ꝑo mur  
murātes dicebat: Nā noſtra nauſeat ſup  
cibo iſto leniſſimo. Sic hoc ſac̄m ſumētū  
bug diuerſimode ſapit ſm̄ diuerſas diſpo  
ſitioes q̄s in eis format vel deſideriū cha  
ritatis vel in deuotio malignitat;. **Q**ñ ſe  
obſtūati ꝑcoꝝes ⁊ ꝑſumptuoſi q̄ corpus  
chū ſumētēs nullū ex eo ꝑcipiunt ſpūales  
gultū. Alij ꝑo q̄m̄ ſubtilit̄ ꝑter fidē ⁊ de/  
uotionē ꝑſolant ⁊ recreant: de q̄ r̄i poſſit  
exēpla multa narrari: Uñ t̄m t̄m referē<sup>9</sup>  
q̄d legit̄ rome ꝑtigiffet. **T**pe nāq; Euge  
nij q̄rti q̄dam nobilit̄ ⁊ ſpūalis dñi deo de/  
uotiſſima franciſca noie de ꝑoꝝianis ſin  
gulis dieb; ſeſtis ſac̄i cōioneꝝ reuerētiffi  
me ſuſcipiebat. ſentiebatq; delectationē  
mirabile adeo vr̄ ſepi<sup>9</sup> poſt cōionē ꝑ ma  
nū t̄ps ſpacii raperet in extaſim. **Q**ua  
dā ꝑo die dū in ecclia ſeſe **L**ecclie trās t̄p  
berim expectaret accipe cōionē: ſacerdos  
ille q̄ celebrabat: aut leuitate duc<sup>9</sup>: aut dī  
abolica tentatōe deuict<sup>9</sup>: rētauit ſibi dare  
hoſtiā nō ꝑſecratā. **L**ūq; ori ei<sup>9</sup> appropin  
q̄ſſet: reculauit illā ſumere dī. **P**areat t̄m  
deus o ꝑat ſacerdos q̄ me nō ſolū decipe  
credidit: ſed etiā ſolatā ſacere voluiffet  
**Q**uid; verbis ꝑmor<sup>9</sup> ſacerdos ventā ꝑe  
tij: ⁊ ꝑctm̄ poſtea ꝑſeſus: rē alijs ſtudaie  
enarrare.

**T**ertū est myſterū venerāde inſti  
tutiois. Ubi ꝑcipue norande ſunt  
tres ꝑſideratioes.

**P**rima est ꝑſideratio modalis.

**S**c̄da est ꝑſideratio localis.

**T**ertia est ꝑſideratio t̄palis.

**P**rima est cōſideratio  
modalis vbi ſunt tria ꝑncipalia ꝑreplan  
gals obſeruatiois: q̄ vīz dñs anteq̄ ſac̄  
cramentū corpis ſui iſtitueret voluit ob/  
ſeruare legales ceremonias comedēdo aꝑ  
gnū paſcale cū azymis panib; et ſucco laꝑ



# De venerabili sacro de mysterio

et uacat agrestium quoadmodum preceptum fuerat Erud. xij. Illis aut edentibus ait: Desiderio desideravi. i. valde desideravi hoc pasca manducare vobiscum. In quo notat quod desiderium nre salutis desiderium habuit. Hoc de ut se ostendat volutarie pati cuius passionem immolatio agni typici signabat. Et ut demonstraret affectum quem habebat ut legalia cessarent: et euangelij veritas curreret. Dicit itaque: Desiderio desideravi etc. Desiderio inquit vire redemptiois: desiderio legalis cessationis: et desiderio noue institutionis. In hoc itaque mysterio legalis obseruatiois tria nobis significant obseruanda quoniam dicitur corpus summum. **P**rimo est obediens obseruatiois promptitudo: pro hoc quod dominus ipse legem voluit obseruare. **S**ecundum est spiritualis affectiois scititudo: quod azymos panes intelligit: quod enim esse affectio hominis azyma. i. sine fermento sine corruptione. **T**ertium est cordialis punctiois amaritudo: quod lactucas agrestes featur. **S**ecundum est mysterium exemplaris humilitationis: quod lauit pedes discipulorum. Unde Jo. xij. dicit: Cena facta non quod totaliter esset copietas: sed erat facta quod ad esum agni non quod ad alios cibos quos postea comederunt. **U**n de Jo. xij. Et cum recubisset ite etc. surrexit ad lauandum pedes discipulorum. Sic dicit euangelium. Surgit a cena et posuit vestimenta sua. Et cum ac. lin. pre. se. deinde misit aquam in pel. et ce. la. pe. disci. suorum et extersit. lin. quod erat punctus etc. ut habet in euangelio. **Q**uid erat videre regem angelorum et dominum celum et terre genuerunt ante pedes discipulorum et magnis precibus preceperunt et lauantes pedes illos sordidos et lutosos. **O** summus pietatis indicium. **O** mirandum humilitatis exemplum. **A**ns. **O** terras cinis adhuc superbia te eleuat: adhuc impatientia te eragitat. **I**ntuere humilitatem et mansuetudinis speculum: vniuersae facture creatoris: et tremendum iudicium viuorum et mortuorum ante pedes hominis etiam traditoris sui genua curuantem. **D**isce ab eo quod mitis est et humilis corde. **H**ec ille. **E**t hoc habemus documentum quod ad hoc sacramentum non est accedendum nisi cum vera humilitate et pedum. i. affectionum ablutione. **T**ertium est mysterium sacramentalis dispensationis. **U**n accipies panem in seras ac venerabiles manus tuas eleuatis oculis in ce-

lum. ut dicit in Cano. bti Pe. ut pro hoc instruantur qui volunt hoc sacramentum sumere: oculos mentis in celum eleuatos: et non ad inferiora depresso: dicente Dominus. Oculi mei super dominum. gratias agens. ut habet etiam. j. Cor. xij. ut doceret sumentes hoc sacramentum esse debere deo gratos siue gratias agere de tanto beneficiis. benedixit et precrauit. i. transsubstantiauit in corpus suum et liberalissime distribuit discipulis suis dicit. Accipite et manducate: ut habet. j. Cor. xij. **E**t qui accipit documentum quod hoc sacramentum est liberalissime comunicandus et ministrandus: dicente domino. **D**at. x. **B**atis accipitis: gratis date. **N**am simonia in hoc sacramento detestabilior est quoniam est excellentius donum dei. **I**n hac autem sacramentali comunicacione corporis sui ostendit dominus suam incomprehensibilem potentiam in transsubstantiatione. **A**ug. **D**ivine potentie cuncta equaliter subiacent. **I**te sua admirabilem sapientiam in corpore sui occultatione: quod. i. corpus suum sic occultat sub specie panis ut sic modo quodam non carnali sed spirituali manducetur. **P**s. quoniam magnificata sunt opera tue domine: oia in lapia fecisti. **I**te ostendit suam inestimabilem clementiam seu misericordiam in liberali suspensiois dote. **P**s. quoniam magna multitudo dulcedinis tue domine qua abscondisti. i. abscondite tribuisti in hoc sacramento tuis. **U**nde bene liberalitatem. **A**mplitudinem. **N**ec enim solummodo corpus suum dedit eis: sed et prater officium dicitur et consecrati faciendo eos sacerdotes: et potestatem etiam alijs dispensandi. **U**n dixit eis: **H**oc facite in meam commemorationem. ut habet. Lu. xxij. **E**t quoad modum fecit in summo corporis consecratione et comunicacione: sic et in consecratione sanguinis est ex vino et eius comunicacione. **C**irca predicta tria tria quoniam. **P**rimo ut ipse cibus in cena sumpserit panem corpus et sanguinem. **R**ideretur. **U**nde quod sic: ut dicit Thoma. in. par. 2. in. iij. sen. **U**n Hieronimus. **D**ominus Iesus ipse cibus et panis: ipse comedit et quod comedit. **S**icut qui prius baptizari voluit quod alijs baptismum imponeret: sed baptismum non indigeret et alia quam alijs obsequanda instituit ipse permitus obsequauit: sicut illud Act. 1. **E**t ipse Iesus facere et docere. **I**ta ipse panis corpus et sanguinem sumpserit quod traderet discipulis: non propter indigentiam: sed gratia exempli. **O** vere mirabile pium. **U**n quidam melitice sic dicit. **R**ex sedet in cena tui ba cibus

# venerāde institutōis Fo. LXXIII

quodena. Se tenet in manib; se cibatur ipe  
 cib; . Et aut ex hac sumptōe nō fuerit au-  
 gmentata gra chri; inde tñ hūit qndā spūa  
 lem delectationē actualē ex noua institu-  
 tione huius sacri. Nā vt dicit Sapiēs. Desi-  
 deriū si ppleat delectat aiām. Ipe aut dicit  
 cebat (Luc. xxi.) Desiderio desiderauit h  
 pasca mādūcare vobiscū . Et dicit exponēs  
 Eusebi; de nouo mysterio huius noui sa-  
 cramenti. **S**ecūdo quirit: Ut iude p dūori  
 dederit corp; suū. Rñsio. Sicut dicit Tho-  
 mas vbi s. Hilari; sup; Matt. posuit q  
 chris iude corp; suū nō dedit: et hoc ueni-  
 ens fuit considerata malicia Jude. Sed q  
 chris nobis esse debuit exemplū iusticie n  
 ueniebat et magisterio vt iudam pec-  
 catorē occultū sine accusatione et euidēti p-  
 baratione ab alioz cōtione separet: ne p hoc  
 daret exemplū platis ecclie silia faciēdi et  
 inde iudas exasperat; sumeret occasionez  
 peccādi. Et idō dōm est q iudas chalijs  
 corp; et sanguinē dñi suscepit: vt dicit Dion.  
 lib. ecclēstie hierar. et Aug. sup; Joāne  
 Hec Tho. Sed; aut Alex. in. iij. par. sū.  
 in trac. de eucharistia: hoc factū est a dño  
 triplici rōne. **P**rimo rōne diuine sapie:  
 vt sic oēs istrueret inimic; bñfacere. Dat  
 thei. v. Bñfacite his q oderūt vos: Pre-  
 terea p hoc instruit dispensatores huius  
 sacri q per oib; occultis in sili casu debe-  
 rent hoc sacm pferre. **S**ecūdo rōne diuine  
 misericōdie: vt vicijs sic ipm reuocaret a malo.  
 Ille em miser ex consideratiōe tāte bonita-  
 tis et dulcedinis chri; q corp; suū ei dedit:  
 a malo pposito debuit reuocari: et psequē-  
 ter virtute carni sacri meliorari. Sed miser  
 ille sibi auxit petm vnde sibi debuit auxili-  
 se meritū: vt dicit Chrys. sup; Matt. qm  
 neq; a bñficio neq; ab honore neq; a timo-  
 re factus est potior: sed peior. **T**ertio ra-  
 tione diuine iusticie. qz ex q tanto bñficio  
 noluit a pcepta malicia cessare: idō iusto  
 dei iudicio punitus est lapsu grauior; cul-  
 pe. de pperatiōis. Iuxta illud Apoc. vlt.  
 Qui in sordib; est sordescat adhuc. Et ei  
 dicit glo. qdaz ad Ro. j. Strictissimo dei  
 iudicio fit vt peccata pctis puniāt. **T**er-  
 tio quirit: Ut chris dederit tūc discipulis  
 suis corp; suū passibile vel impassibile.  
 Rñsio. Sicut dicit Tho. vbi s. Manifestus  
 simū est q idē vep corpus chri erat quod

tūc a discipulis in ppta specie videbat et in  
 specie sacri sumebat. Nō aut erat impassi-  
 bile sūm q in ppta spē videbat: imo passibi-  
 paratū. Ideo nec ipm corp; qd in spē sa-  
 cramenti sumebat impassibile erat: impassi-  
 bili tñ mō erat sub specie sacri: Passio em  
 requirit ptractū corp; qd parit ad id quod  
 agit. Corp; aut chri est sub sacro nō cō-  
 paratur ad ea q circūstant mediātib; pro-  
 prijs dimēsiōib; qb; corpa se tāgunt: sed  
 mediātib; dimēsiōib; panis et vini: idō  
 species ille sunt q parant et vident: nō aut  
 ipm corp; chri. Hec Tho. Et his q sequit  
 q nūc sumit a fidelib; in hoc sacro passibi-  
 le: nūc aut glosolūm: immortale: et impassi-  
 bile.

## Secūda est consideratiō

localis: Vbi considerandū est q hoc sacm  
 institutū est in hierlm: in monte sion: et in  
 cenaculo grandi strat; p que fecant tres  
 dispositiōes ante recipienti hoc sacramē-  
 tū necessarie. **P**rima est q debet recipi  
 in pscitia pacificata: q p hierlm significa-  
 tur: quia hierlm visio pacis interpretat. p  
 In pace factus est loc; eius. **S**ecūda est  
 q debet recipi in pscia p ptemplationem  
 eleuata: q intelligit p montē sion. Non in-  
 terprat speculās siue speculatio. p. Na-  
 bitatio eius in sion. Idē. Qm elegit dñs  
 sion elegit eam in habitatiōe sibi. **T**er-  
 tia est q debet recipi in pscia deuotioe sā-  
 cta et puitib; ornata: q p cenaculū strat; p  
 intelligit. Erat aut illō cenaculū grande  
 quia pscitia recipientis hoc sacm debet  
 esse dilatata p charitatē q est excellētissī-  
 ma virtutū. Aug. in quodā ser. Habita-  
 culum cordis nostri euacuet vicijs: et vir-  
 tutib; repleat. S cātat ecclia. Adorna sba-  
 lamū tuū sion et suscipe regem chri.

## Tertia est consideratiō

tēporalis. Vbi considerandū q hoc sacm  
 ueniēter institutū est in lege euāgelica q  
 est lex amoris et tēpore vicino passioi chri  
 Lut; assignari pōt sūm doctores triplex p-  
 cipua rō. **P**rima est ratio corp; passibile  
 tractionis. Hāc rōem ponit Eusebi; di.  
 Quia corpus assumptū ablaturus erat  
 ab oculis: illatur; siderib; nōc erat vt i dē  
 cene sacri; corp; et sanguis sui psecrari; vt eo

## De venerabili sacro. De myst.

leretur iugiter g<sup>m</sup>ysteriū qd̄ semel offe-  
rebat in precii. Scda ē rō legalis ter-  
minationis: q̄ em̄ ver<sup>o</sup> sacrificiū in passio-  
ne terminādū erat. 3do tūc r̄pis uenies  
erat ngūū inchoare z nō añ: q̄ n̄ erat pue-  
nies ymbra z p̄tate simul currere. Beda  
finitis veteris p̄tate solēnis q̄ in cōmes  
moratōe antiq̄ liberatōis de egypto age-  
bant transit ad nouū qd̄ in sue redēptio-  
nis memoriā ecclesia frequētare deside-  
rat: p̄ carne z sanguine agni sue carnis z  
sanguis sacm̄ in panis z vini figura sub-  
stituens sacerdos in eternū factus fm̄ o-  
dinē melchisedech. Tertia est rō sp̄ia-  
lis instructōis q̄ est p̄cipue triplex. Pri-  
ma ē instructio firmitatis recordatōis. dñi  
ce passiois. 3do em̄ in p̄tate passioe institu-  
tū est vt magis hoc signo infingeret fidelū  
cordib<sup>9</sup> p̄xime factā passionē. An̄ passio-  
ne q̄ institutū fuit nō ad celebrandū tūc s̄  
postea vt esset signū rememoratīuū passio-  
nis. Un̄ dī. Lu. xij. Hoc facite in meā cō-  
memoratōe. Scda est instructio am-  
plioris deuotōis: sc̄z habēde circa hoc sa-  
cramētū qd̄ in vltimo recessu suo dñs vt  
seipulis tradidit. Aug<sup>9</sup>. lib. de r̄nsiōi ad  
ianuariū. Saluator vt vehemētius cōme-  
daret mysteriū hui<sup>9</sup> altitudinē: vltimū h̄  
voluit infingere cordib<sup>9</sup> z memoriē discipu-  
loz a quib<sup>9</sup> ad passionē discessurus erat.  
Hec ille. Sicut q̄ p̄cepit dñs filiis israel  
tūc p̄mo agnū paschale māducare q̄n̄ de-  
cessit eos de captiuitate egyptiaca libera-  
re: ita ch̄ris sacramētū eucharistie tūc p̄-  
mo instituit q̄n̄ voluit nos de diabolica  
p̄tate eripere. Tertia est instructio fer-  
uētioris dilectōis quā sc̄z dñs ad nos ha-  
buit z quā ad eū habere debem<sup>9</sup>. institu-  
tū est em̄ hoc sacramētū: n̄ signū euiden-  
tissimū amoris dulcissimi quā dñs habe-  
bat ad genus humanū. Ervide bene hūc  
amorē. Nō em̄ solū voluit dare nobis sua  
.i. ohseq̄. i. oim creaturaz: z suos. i. ange-  
los in adiutorū: sed etiā seipm̄ dare vo-  
luit. Nō em̄ p̄tentus eē poterat amor: ille  
dulcissimus q̄ nos diligit nisi seipm̄ daret  
seipm̄ q̄ dedit i filiū p̄ carnis assumptio-  
ne. Esa. ix. Fili<sup>9</sup> dat<sup>9</sup> est nobis. Dedit se  
in sociū p̄ p̄formationē. Phil. ij. Habitu  
inuētus vt hō. Dedit se in magistrū p̄ do-  
ctrine p̄dicationē. Jo. xij. Vos vocatis

me mag<sup>9</sup> z dñe z h̄n̄ dicitis sus eteni. De-  
dit se in dūcē p̄ exēpli operationē. Jo. xij.  
Exēplū dedit vobis: vt quēadmōdū ego  
feci ita z vos faciatis. Dedit se in patrem  
p̄ gr̄e regenerationē. Jo. j. Quorūq̄ autē re-  
ceperūt eū dedit eis p̄tatem filios dei fieri  
his q̄ credūt in noie ei<sup>9</sup>. Dedit se in ho-  
locautū medullatū z redēptōis n̄re p̄cū  
p̄ suā passionē. Dedit etiā seipm̄ in abum  
ad sp̄iale refectionē: z tandē dat seipm̄ in  
celestē p̄mū ad n̄ram gl̄ificationē. Un̄  
cātar ecclesia. Se nascēs dedit sociū: con-  
uescēs in edulū: se moriēs in precii: se re-  
gnās dat in p̄mū. O ikāmata charitas  
iesu ch̄ri. O ardētissim<sup>9</sup> amor clemētissim<sup>9</sup>  
mi cordis sui. Supabūdāter p̄fecto nō  
bis oñdit q̄ntū nos dilexit. Et q̄m istud  
est sacramētū amoris p̄tate institutū ē  
quādo amor ei<sup>9</sup> bulliebat atq̄ fremebat.  
Jo. xij. Cū dilexisset suos q̄ erat in mun-  
do: n̄ finē dilexit eos. i. fm̄ glo. maiora s̄  
gna dilectōis ostendit.

Partū ē mysteriū admirāde signi-  
ficatōis. Sacramētū p̄p̄e d̄r̄ sa-  
cre rei signū. 'quodlibet' ei sacramē-  
tū inq̄ntū sacramētū: aliqua rē sacra signi-  
ficat. Hoc autē sacramētū tres h̄z significa-  
tōes p̄cellentes pura cordis deuotōe sc̄z  
pius cōtemplandas.

Prima: ē signū rememoratīua.

Scda: ē significatio rep̄ntatiua.

Tertia: est signū p̄figuratiua.

Prima igitur est signi-

ficatio rememoratīua sc̄z respectu rei p̄-  
terite sc̄z oim mysterioz q̄ p̄ nob̄ fecit de<sup>9</sup>  
in carne hūana sc̄z incarnatōis: natiuitat-  
is: z c. sp̄aliter passiois z mortis eius. ps.  
Deorū fecit mirabiliū suoz misericōis  
z miserator: dñs: efcā dedit timētib<sup>9</sup> se. Et  
q̄ ch̄ri passio vey fuit sacrificiū deo accepti-  
ssimū. 3do p̄p̄ h̄c signū: h̄ sacm̄ d̄r̄  
sacrificiū. Idcirco dñs istitues h̄ sacm̄ d̄r̄  
Lu. xij. h̄ facite i meā cōmemoratōe. i. in  
mee passiois recordatōe. Et h̄ apls ex-  
ponit. j. Cor. xj. d. Quorūcūq̄ māduca-  
bit panē hūc calicē biberit mortē dñi an-  
nūciabit: donec veniat. s. ipe dñs ad iudic-  
ciū. Cōsideratio affectiua hui<sup>9</sup> signū  
h̄z p̄cipue tres fruct<sup>9</sup> dignissimos sive vti-  
litates i nob̄. Primo em̄ ē inflammatiua

dine dilectōis qz videt redire nos in me  
 morā illius amoris excellētissimi quē ad  
 nos habuit dī filius qz p nob icarnat? e. nat?  
 circūsus: passus: sepul? : z ad celos ascē  
 dit. Et vide bñ amorē dei erga nos sic di  
 etū ēi sine pcedētis mysterij. Jo. iij. In h  
 apparuit charitas di in nob qm filiū suū  
 vngentū misit de? in mūdū vt viuam?  
 p eū. In h est charitas nō qm nos dilexerit  
 mus deū: s; qm ipse pōr dilexit nos z mi  
 sit filiū suū pccatorē p pccis nris. Hora  
 bñ qz mirā nob oñdit dñs amoris dulces  
 dine. De h vide sermone de sc̄tā cruce par  
 te. ij. ar. iij. Sc̄do ē hortatō gr̄a actō  
 nis. Hiero. Jo saluator: h sacm tradidit  
 vt sp comōremur qz ipse p nob mortu? ē:  
 ne sim? in grati tātis bñficijs. j. Coz. vj.  
 Empti em estis p̄cio magno: iō maximas  
 debem? gr̄as redemptori nro. Tertio  
 ē inductua interne p̄pccatōis: h aut sacm  
 p hāc p̄mā sui s̄ḡtōnē reducit nob qz me  
 moria qz ch̄s p pccis nris mortu? ē: p̄  
 qd p̄p̄gi multū arqz dolere debem? p̄  
 derātes pccā nra fuisse eam mortz dñi. j.  
 Pe. ij. Quis p pccis nris mortu? ē: iust?  
 p insultis rē.

**Secūda est significatio**

repñtatiua. Et hec respectu rei p̄ntē sc̄z ec  
 clesiastice vnitatis: z rōe hui? dī cōio qz p  
 ipm cōicamus z vnumur ch̄o. Cōsidera  
 tio hui? s̄ḡtōis h̄z in nob tres fruct? salu  
 berrimos inq̄ntū oñdit triplicē debere eē  
 vnitatē inter oēs veros catholicos.

Primo vnitatē mēbroz in vno capite.  
 Sc̄do vnitatē filioz in vno p̄re.

Tertio vnitatē amīcoz in vna charitate  
 Primo igit oñdit qz iter nos dz eē vnitatis  
 mēbroz i vno capite. Cōuocatio em̄ oim  
 fidelū qz ecclā dī ē coz? ch̄i mysticū em?  
 caput ē ipse ch̄s. Eph. j. Ip̄m dicit caput  
 sup oem ecclā qz ē coz? ip̄i. Et h̄uic dē  
 rillime s̄ḡt p h sacm in q oēs ch̄i fideles  
 recipiūt vñū z idē v̄z ch̄i coz?. Rho.  
 p̄. Sic in vno cozpe multa mēbra hēm?  
 oia aut mēbra nō eūdē actū h̄nt: ita multū  
 vñū coz? sum? in ch̄o. rē. Un̄ p̄z q̄ntā  
 inuriā faciūt huic sacro qz accedūt ad ip̄z  
 bñtes odia z dissensionē suē discordias  
 cū alijs: dicit em̄ sc̄tōi hui? sacri qd ē  
 sacm charitatē z vnitatē. j. Coz. x. Un̄

panis z vñū coz? mlti s̄gn? omnes qz de  
 vno pane z de vno calice p̄cipam?. Ubi  
 nota sup h qd dī vñū panis: qz vñū panis  
 material sit ex pl̄ibz gr̄anis puluerizat? p  
 aq admixtionē z ignis decoctionē. Sic s̄  
 spūalr vt sim? vñū panis. Primo necessa  
 ria ē puluerizatō hūilitatē: vt sc̄licz vñū  
 quisqz seipsum hūillet? puluerē se eē cogit  
 tando z seipm puluerizando z molēdo. nō  
 em̄ pōt sup̄z aut rebellis alijs bñ p̄tue  
 re. Sc̄do hūectatio benignitatē: p quam  
 vñūf hoies dū sibi inuicē placere volūt.  
 Tertio decoctio charitatē: aq̄ p̄pe farine  
 mixta nisi fieret decoctio dispoeret ad coz  
 ruptōnē: sic z hūuolētia mutua nisi sit  
 decoctā charitatē igne traheret ad pecca  
 ti corruptōnē z ruyā si v̄z alijs alijs in  
 oibz cōplacere p amorē naturalē nō re  
 gularā vera charitate qz ad animā salutē  
 rēdit: z p quā sum? inuicē hūuolū sc̄dm  
 qz aiā salutē p̄gruit. P̄p̄ter qz fiat de  
 coctio p charitatē z sic dī vñū panis.

Sc̄do oñdit p̄dicta sc̄tō hui? sacri qz  
 int nos eē dz vnitatis filioz i vno p̄re. Jo. j.  
 Quorū aut recepērūt eū dedit eis p̄tē  
 filios dei fieri. Tertio vnitatis amīcoz  
 in vna charitate. Jo post institutionem  
 hui? sacri dī dñs discipulis suis. Dada  
 tū nouū do vob vt diligat inuicē sic dile  
 xi vos. In h cognoscent qz discipuli mei  
 est? si dilectionē habuerit ad inuicē. Hāc  
 aut triplicē vnitatē p̄dicitā post institutio  
 nē hui? sacri petebat dñs orās ad p̄rem z  
 dī. Jo. xvij. Ego p̄ eis rogo q̄s dedisti mi  
 hi. rē. P̄ sc̄tē serua eos q̄s dedisti mi h̄uic  
 sint vñū sic z nos rē. seq̄t. Non p̄ eis rogo  
 rātū sed z p̄ eis qz credituri sūt p̄ x̄bū doz  
 in me: vt oēs vñū sint: sicut tu p̄ in me et  
 ego in te: vt z ip̄s in nob vñū sint: vt myn  
 dus credat qz tu me misisti: z ego clarita  
 tē quā dedisti mihi dedi eis vt sint vñū sic  
 z nos vñū sum?. Hec ibi.

**Tertia est significatio**

p̄figuratiua. s. respectu rei future. sc̄z dine  
 fructōis qz erit in patria: z ratiōe hui? dici  
 tur v̄taticū qz ē abus viatoz illuc tenden  
 tiū. Un̄ cantat ecclesia. Ecce panis ange  
 geloz factus abus viatorū. Dicit etiā eu  
 charistia. i. bona gratia: quia Rho. vj.  
 Gratia dei vita eterna. In greco etiā dī

R R S

# De sacro euchar. De myste.

citur metalipsis i. assumptio vel transsump-  
tio: qz p h (vt dr Damascen?) unitate filij  
dei assumimur: siue in ei? unitate trans-  
sumimur. Consideratio aut hui? significa-  
tiois triplice habet fructu in nobis. **Pri-**  
mo em e inductiua speratiue affectionis.  
Un dr h sacm pign? eterne hereditate  
vide dei bonitate. Cu dñs p sua passione  
nob adqstierit hereditate celeste qz qdñ  
viatores sum? ea actu hñe nñ possum? in  
re sed tantu in spe. **3o** nob h sacm reliqti  
pign?. Nihil em mal? nihil chari? nihil  
paos? aut dign? nihil dulci? aut vtil?  
relinqre poterat i pign? q seipm. Hiero.  
Hac vltima meoria nob reliqte queadmo-  
du siqs pegre pficiles aliqd pign? e que  
diligite relinqte vt qñc? qñs illd viderit pos-  
sit z ei? bnificia z amicitias meozari quez  
si ille pfecte dilexerit n sine igeti dñderio  
poterit illud videre. Hec ille. **Secdo** e  
inductiua affectiue incitatiois. s. vt festine  
mys ad deu? z ad ipm clare viden-  
du pringere. Heb. iij. Festinem? ingredi  
in illa requie. **Tertio** e inductiua inci-  
tatiue pgnstatiois. **3o** dr Bern. **D** glorio-  
sa z amabilis sposa: spolum habes in ter-  
ra sub sacro: sed in celis habitat sine velo-  
meo. Hic reuera qñ dulce pludiu z iocun-  
da desposatio. **I**bi nuptiale pntiu z bea-  
ta fiet pñctio. s. cu de fide ad spem: de  
spe ad rem: z mensa ad mēsa: de sabbato  
ad sabbatu fiet transmigratione. Tūc em vi-  
dibit ipse iesus q dulcis e in facie: dulcis in  
ope: dulcis in noie. Hec ille. Tangūt autē  
tres sup dicit sigtōes in tribz or onibz siue  
collectis que dñr in missa de eucharistia.  
**P**ma in pma: scda in scda: tta in tta: vt  
vt clare pty intueti. **3e** etiā tangūt i illa  
anaphona quā cātar ecclia. **S**acru? pnti-  
uū in q chris sumit: recodit meoria passio-  
nis ei? ecce pma signatio: mēs ipler gfa:  
ecce sigtōz scdam: qz p gfa? siue charitate  
fit pntas mēbz or ecclie: z future gle nob  
pign? dñr: ecce tertia signatio. Cu itaqz re-  
cipies aut adorabz chri corp? i h sacro qñ  
ta poteris deuote: tres p dicitas signatio-  
nes considera vt inde fructus salubres va-  
leas reportare.

**Q**uartū est mysteriū ordināde rece-  
ptionis vbi pmo notandus est fm  
theologos triplex modus recipiendi cor-

pus chri. **P**rimo mod? e sacralis tantū q  
puenit his q h sacm?si credētes accipiūt  
nō tñ sūt in charitate qz talis nō recipit ef-  
fectū spūalē hui? sacri s; in dñationē suā  
sumit vt postea dante do dicitur sumus.  
**S**ecdo mod? e spūalis tantū q cōuenit  
oibz iustis q deuotionē z affectionē habēt  
ad h sacm z ad chri passionē p ipsum rep-  
sentatam. **3**uis h sacm actu nō accipiat  
Aug. li. de remedio pnie. z hñ de pe. xij.  
ij. Crede z māducasti. Credere em in eū  
hoc e panē viuū māducare. Qui credit in  
eū māducat eū. Hec ille. Sic ar dr Be.  
in. iij. Māducare hoc sacm spūalr e re-  
cogitare z reficē circa chri passionē q fuit  
in corpis ei? mltiplici afflictioē z sangui-  
nis effusioē. **I**n q manifestat imensa dei  
charitas z in hoc aia pfecte reficā z dele-  
ctat. **T**ertio mod? e sacramental z spū-  
alis simul: z iste ceterz partibz pfectior e. Est  
tñ aguerendū q receptio sacramentalis  
pōt etiā z v; dia spūalis vt spūale distin-  
guat z corporale. **N**ō em in hoc sacro mā-  
ducat chris corporalr s; spūalr z inuisibilr  
lter. Un cū dñs dixisset Jo. v. Nisi mā-  
ducauerit carne filij hois: nō habebitis  
vitā in vobis. **M**ulti ex discipulis eius au-  
dientes dixerūt. **D**ur? e hic sermo. zc. qui  
bus ipse dñs ait. **S**pūs est qui viuificat.  
caro aut nō pdest quicqz. q. d. fm expōsi-  
tionē augustini sup. fm. iij. **S**pūalr itel-  
lige q locut? suz. **N**ō hoc corp? qd videt  
māducaturi estis z bibituri illū sanguinē  
quē furi sūt q me crucifigēt. **S**acm ali-  
qd vobz cōmēdam: qd spūalr intellectus  
viuificabit vos. **N**ō em erat māducatuz  
corp? eius in ea spe q ab eis videbat: sed  
spūalr z inuisibilr sub aliena spe. Nam la-  
cra ecclie ordinant ad subuētiē dū hoi in vi-  
ta spūali. **C**irca h autē mysteriū receptio-  
nis tria sunt specialia mysteria declarāda

**P**rimū: est procuranda deuote receptio-  
nis dignitas.

**S**ecdo: est desideranda digne receptio-  
nis fructuositas.

**T**ertio: est abominanda indigne recep-  
tionis detestabilitas.

**P**rimū igitur e pcuranda deuote re-  
ceptionis dignitas. **U**bi pmo no-  
tandū est q aliquis potest dici in-  
dign? hoc sacro duplicif. **A**ut ratio p-  
p-

ptie iniquitatꝝ et sic est indignꝝ ois exis i  
 pctō mortali. Aut rōe p̄p̄ie paruitatꝝ et i/  
 firmitatꝝ et sic q̄bet etiā q̄nticūqꝝ sanctꝝ  
 indignꝝ ē. Propterea ois comunicas dicit  
 Dñe nō sum dignꝝ et. Intelligenda est q̄  
 dignitas receptōis nō p̄ nobilitatē et di/  
 gnitatē n̄re p̄p̄ie p̄ditōis sꝫ p̄ carētiā mor/  
 talis offensōis et diuine gr̄e donū. Dignꝝ  
 est ergo aliqꝝ hoc sacramēto q̄n̄ nihil hꝫ  
 in cōsciētia qd̄ displiceat deo: tūc em̄ sibi  
 dat deꝝ gr̄am q̄ facit ip̄m deo gratū. Pul/  
 lus q̄ et seip̄o dignꝝ ē sꝫ p̄ gr̄am dei q̄ nul/  
 li denegat ad eā se disponēt. Circa hanc  
 aut̄ dignitatē receptōis notanda est tri/  
 plex consideratio.

**P**rima: est cōsideratio preparatiue dis/  
 positionis.

**S**cōda: est cōcomitatiue affectōis.

**T**ertia: est cōsecutiue deuotiōis.

**P**rima igitur est conside

ratio preparatiue dispositōis. j. Reg. vij.  
 Preparete corda v̄ra dño. Et Eccl. ij.  
 Qui timet deū p̄parat corda sua. Sꝫ ph  
 dolo: m̄n̄ sollicitē p̄parat vestimēta sꝫ  
 nō corda: q̄ q̄s d̄r Matt̄. xxij. Ne vob  
 qui mundatis: id qd̄ defozis ē: intus autē  
 pleni estis rapina et iniquitate. Est aut̄ p̄  
 cipue necessaria triplex p̄paratiua dispo/  
 sitio ante receptiōē huiꝝ tā venerabilis sa/  
 cramentꝝ. **P**rima ē dispositio p̄scial' pur/  
 gatiōis. Debz em̄ p̄s cōscia purgari ab  
 oi pctō et affectiōe peccandꝝ. Figura q̄ ad  
 p̄mū. Excludēbz it̄ alienigena a comestōe  
 agni pascal'. Un̄ ibi d̄r Dis aliēigena nō  
 comedet ex eo. Alienigena in p̄posito ē q̄  
 filiꝝ ē diaboli p̄ imitationē q̄ sez ē in pctō  
 mortali. Un̄ Jo. vij. d̄r dñs iudis. Vos  
 ex p̄te diabolo estis: qd̄ et dicit p̄r oibꝝ in  
 pctō mortali ex̄n̄tibꝝ q̄ succedūt diabolo  
 q̄n̄ p̄r in noie et hereditate. In noie inqꝝ  
 q̄ dicit dñs de iuda Jo. vj. Un̄ d̄r vob  
 diabolꝝ est In hereditate etiā q̄ ip̄s d̄r  
 cel̄ illud Matt̄. xxv. Discedite a me ma/  
 ligni in ignē eternū q̄ p̄paratus est diabo/  
 lo et angelis eiꝝ. Quo ad scōm vicꝝ de affe/  
 ctōe peccandꝝ q̄ ibidem excludit ab agni  
 comestōe seruꝝ empticiꝝ q̄ nōdū est circū/  
 cilius Un̄ ibi d̄r. Dis puus empticiꝝ et cū  
 aīdēt et sic comedet. Seruꝝ empticiꝝ ē q̄

a pctis mortalibꝝ cauēt h̄s ague ch̄z i effi/  
 cacit redēptꝝ eē videt. tal si velit ad h̄ sa/  
 cramentū digne accedere: deponat p̄p̄tū  
 .i. affectiōē et radicē ois iniquitatꝝ. j. Ld̄.  
 xj. Probet seip̄m hō vt sic de panḡslo et  
 dat. Et. j. Ld̄. v. Expurgate vet̄ fermē  
 tū vt sit noua p̄persio sic est. .i. eē debet  
 azy mi. Et enī pasca n̄m imolatus ē ch̄z.  
 Itaqꝝ epulemur nō in fermēto veteri neqꝫ  
 q̄ i fermēto malicie et neq̄tie sꝫ in azy mis  
 sinceritatꝝ et p̄ritatis. .i. in puritate affectꝝ  
 et intellectꝝ. Circa istā dispositionem tria  
 sūt dubia p̄tēplāda. **P**rimū ē circa pcti  
 mortal' p̄sciaz. **U**bi notādū s̄m doctores  
 q̄ triplex h̄r p̄ pcti mortal' p̄scia. **P**ri/  
 ma ē p̄scia rotalis certificatiōis. Pura cū  
 aliqꝝ se fornicatū fuisse v̄l se ite eē in actu  
 alio pcti mortal' interiori vel exteriori nō  
 volens neqꝫ p̄fessus de eo: et talis accedēs  
 mortalissime peccat: q̄ p̄tēnt et abutitur  
 sc̄tōscōz mētūre se incorporari ch̄z qd̄  
 eucharistia figurat: de h̄ pcti grauita/  
 te dicēdū erit postea. **S**cōda est p̄scia p̄  
 babilis cognitiōis. Pura cuz q̄s diu siue  
 morose delectatus ē et timet fuisse morta/  
 lē p̄sensum: et tūc sic accedēdo sine p̄ritio  
 ne mortalit' peccat. q̄ discriminat se comit  
 tit circa tātū mysteriū. **T**ertia ē cōscia  
 scrupulose vacillatōis. sicut cū aliqꝝ de  
 leui delectatiōe timet ne fuerit pctm̄ mor/  
 tale vbi non est: et talis cōicando minime  
 peccat. s̄m petrū de tharā. qd̄ vey est s̄m  
 petrū de palude: q̄n̄ firmā p̄sciam non hꝫ  
 sꝫ timorē quēdā seu vacillatiōē q̄ p̄r di/  
 ci timor nocturnꝝ. **P**s. Nō timebis a timo  
 re nocturno. **P**s. Trepidauerūt timo  
 re vbi nō erat timor. De nocte q̄ppe lapi  
 des aut arbores credūt hostes eē aut fere  
 siue bestie. **D**icit̄ petrꝝ de tharā In p̄ma  
 p̄scia q̄s p̄tēnt. In scōda discrimi se. **A**nt  
 tit: sꝫ i r̄tia nō. Sꝫ forte q̄ris an ad p̄scia  
 rādā p̄scia respectu pcti mortal' suffice  
 re possit p̄ritio sine p̄fessōe. **P**̄ndēz. **T**a  
 lis aut hꝫ copā p̄fessōis et t̄ps sufficiens  
 p̄fessōis et tūc peccat mortaliter cōicando  
 nō recōciliatus ecclesie. Un̄ hugo de scō  
 victore. s. de potestate soluendi atqꝫ ligan  
 di. c. xxj. Absqꝫ sacerdotis absolutiōe si  
 criminolꝝ ad cōiōē ch̄z accedat p̄ certo  
 sibi iudiciū māducatur bibit: et si an mltꝝpe



# De venerabili sacro De myste.

niteat et vehemēter doleat et ingemiscat. Aut talis non habet copiam professorum, et tunc diligendū est: aut sibi imminet nēitas celebrandi vel cōicandi: vrpura non potest dimittere sine scādalo p̄prie p̄sone vel turbatōe aliorum: sicut de illis qui coiter in religione cōicant: vel de secularibus post generationem aī sacerdotē et h̄mōi. Et tunc s̄m Sco. sufficit q̄ p̄terant et habeant p̄positū p̄fiteōi p̄citus poterūt. Aut non imminet necessitas nec p̄iculum et tunc peccat s̄m Sco. Ric̄. **S**cōm dubiū est circa (char. et Pe. peccati mortalis ignoratiam cū. s. aliq̄s ignoratē in p̄tō mortali exis ad factū accedit. Ubi vrendū est hac distinctiōe: q̄ potest p̄cedere trifaria examinatio conscientie. **P**rima est p̄minatio possibilis diligētē: ita q̄ hō nullum angulū p̄cie dimisit indiscussū: vt vere impleat q̄ d̄ Jo. xij. Nūc iudiciū est mōi. s. microcosmī q̄ sic debz hō se p̄parare ac si esset imedia te ex hoc mōdo trāsitur ad p̄ez. In cuius mysteriū comestur agnū pascale p̄ceptū fuit Exod. xij. Renes vios accingerz et calciamenta habebitis in pedibus: et baclos et manubz q̄ sūt tria signa p̄grini. **D**iligēs esset q̄ aliq̄e dñm magne auroitatz secularis in hospitio suo esset receptor: q̄nto magis diligēs esse debz ad tergendū fordes p̄i opis q̄ deo p̄parat domū mēris. **J**ō d̄ Esa. lvi. Excutere de puluere. s. negligētē: surge p̄ vigiliā: sede hierlm p̄ tranquillitate cordis. **D**e nāq̄ negligētē velut dona sua parū p̄sentī spūalia dona p̄cedere nō dignat̄ Jō cū magna diligētia examināda ē p̄cia et dño p̄parāda: p̄tior res etiā cal̄ exigit p̄suledo. Qui q̄ p̄ta h̄mōi examinatioe possibilis diligētē ignorat̄ h̄is p̄ctm mortle ad hoc factm accedit nō peccat: sed p̄ctōz latentū remissioe accipit et meret. **V**idet aut̄ ista exaiatio possibilis diligētē quā tradit Sco. vi. Diligētē inq̄sitiōe habita s̄m possibilitate n̄re fragilitatz q̄ntā. s. diligētia vir p̄uādes faceret in ardua re quā veller exaiare seriose. quā etiā inq̄sitiōe optet differere esse s̄m diuersitate penitētū vt vicz maiore a p̄ponat diligētia q̄ iādū nō est p̄fessus et minus in animo suo p̄tā sua posuit vt ea mēoriz retineret et tpe oportūo disticte p̄fiteret. **P**remissa insup p̄titiōe et cōfessione sufficiētī s̄m pbabilitate cōrū d̄d̄tē ad p̄dictā inq̄sitiōe si tūc cōicet nō peccat: imo p̄tā latētia si q̄ sūt dimittuntur. **S**cōda est exaiatio pbabilis sufficiētē: cū vicz aliq̄s p̄ tps aliq̄d p̄ciam discussit diligētē h̄ nō cū oī diligētia possibilis: sed tū pbabile est q̄ debeat talis exaiatio sufficiētē esse. Et talis (vt d̄ Petr̄ de tharā.) accedēs nō peccat: etiā si eo fuerit p̄ctm aliq̄d mortale q̄d eius cognitioez p̄terfugit. **T**ertia est exaiatio vitupabilis negligētē: cū. s. aliq̄s negligētē p̄ciam discussit. Et talis (vt d̄ Petr̄ de tharā.) peccat mortale accedēdo maxime si negligētia sit magna. Pōt aut̄ eē negligētia multiplici: q̄ vt negligit audire doctrine verbu p̄ q̄d possit illūmari de malis p̄missis: et bonis omissis. **V**el negligit q̄rere re p̄ta p̄silia et p̄fessorē peritū atq̄ discretū q̄ erudiat et exaiat de p̄dictis. **V**el q̄ negligit exaiare p̄ciam suā: sed imp̄parate et q̄dā lenitate et p̄nciosa tarditate in fine q̄ dragestime p̄fiter differēdo q̄ntū pōt. **P**et̄ Jō. hec est ignorātia crassat affectata: talis suscipiēs corp̄ c̄bi/ mortale peccat facies p̄ra illd̄ apli: Prober seipm hō et sic de pane illo edat et. Sed forte dices: q̄ Ecce. ix. dicit. Nemo scit vrp̄ amore vel odio dign̄ sit: q̄ si aliquādo peccz mortaliter accedēs cū ignorata culpa: quicūq̄ ad cōmuniōe accedit/ discriminē se p̄mit. **D**icendū q̄ ad discriminis periculum p̄cauendū nō requirit p̄cientie certitudo q̄ haberi nō pōt de hoc q̄d est carere mortali. **J**uxta illd̄. j. Cor. iij. Nihil mihi cōscius sum: sed nō in hoc iustificat̄ sum: s̄ sufficiat pbabilis p̄iectura q̄ p̄missa examinatione sufficiētē haberi pōt p̄ quattuor signa s̄m Bonauen. Ric̄. Pe. et Tho. **P**rimū est cū homo de offensis p̄teritis dolet. **S**cōm cū abstinenti a p̄ctis in futuro p̄positū habet. **I**n his em̄ duobz vera p̄stitit penitētia s̄m Grego. **T**ertū est cum quis ad bonū opus se promptū inuenit: quia p̄batio dilectiōis exhibitio est opis: s̄m Grego. **Q**uartū cum quis verba dei deuote audit. q̄ Joan. viij. Qui ex deo ē verba dei audit. **D**icit q̄ Tho. q̄ siq̄s facta diligētē inq̄sitiōe p̄cientie sue q̄uis nō oīno sufficiētē ad corp̄ c̄bi accedit

aliquo mortali peccato in eo remanente quod eius cognitione preterfugit: non peccat: imo magis ex vi sacramenti remissione peccati consequitur. **Ubi Aug.** di. in qda ser. q. qm corp<sup>u</sup> ebt<sup>u</sup> in aduocat<sup>u</sup> uiuificat mortuos. **Ter**tiu dubiu est circa ministrum prudentia: qd<sup>u</sup> vitz debeat admittere ad hoc sacramentu<sup>m</sup> z qd<sup>u</sup> excludere. **Ubi notandū** q<sup>uod</sup> a comu<sup>n</sup>ione excludedi sunt aliqui p<sup>ro</sup>pue ppter tres causas. **Primo** rone punitois: scz pcedentiū peccoz: licz etiā p<sup>ro</sup>triti sint z cōfessi. **Ubi xxxij. q. c. ij. Latorē.** d<sup>icitur</sup> de p<sup>ro</sup>frida aut matricida: q<sup>uod</sup> nō d<sup>icitur</sup> cōicare vsq<sup>ue</sup> ad tres annos. **Et** vt di. Rich. in. iij. Nulli no torio ac manifeste z infami peccozū cum ad p<sup>ro</sup>uam reuertit est statim eucharistia ministrada. **Ubi** i lege dicit<sup>ur</sup> ē **Exo. xij.** Ad uena nō comedet ex eo scz agno paschali. **Et** glo. interlutaris. **Ad uena** illū q<sup>uod</sup> nup<sup>er</sup> uenit ad fidē nec adhuc firm<sup>u</sup> est. **Ad uena** igit<sup>ur</sup> est ille q<sup>uod</sup> de nouo cōuersus est cū nō ē securū ad hoc sacramentu<sup>m</sup> accedere. **In** q<sup>uod</sup> nō parū errare vident<sup>ur</sup> multi in ecclia q<sup>uod</sup> illos q<sup>uod</sup> m<sup>er</sup>serūt in peccato carnis p<sup>ro</sup> totū annū vsq<sup>ue</sup> ad dñicam in rāmis palmarū: de q<sup>uod</sup>bus certū est eis q<sup>uod</sup> decē annis z āpli<sup>u</sup> statim post pascha ad peccū redierūt cōicāt indifferēter: qd<sup>uod</sup> nullaten<sup>u</sup> sic facere debeat<sup>ur</sup> si peccā sint notoria aut p<sup>ro</sup> sentētiaz: v<sup>el</sup> p<sup>ro</sup>fessione vel euidētia rei: si hō sint occultā debēt sacerdotes eos monere in secreto vt adhuc aliquāto tpe differāt cōmunionē necesse offerāt cū alijs cōicaturū nisi forte viderēt exinde posse scādalū: si autē peccāt cū alijs cōione: debet eis darine in scādalū pueniat: scz notorio peccozū nō ita repete danda est etiā penitētiā z p<sup>ro</sup>fessione ppter reuerentiā sacramenti: tū vt p<sup>ro</sup>bet an se cōuersio vera vel ficta: tū ne aliq<sup>uod</sup> pusilli scādali sent. **Et** hec repulsiō maxime etiā faciēda esset de his q<sup>uod</sup> ex dissensioib<sup>us</sup> z o<sup>mn</sup>idij<sup>is</sup> suis p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup>ū scādaltzauerūt nec inuicē cōcordār nisi adueniēte pascha: z forte nō p<sup>ro</sup> cōcordia s<sup>ed</sup> p<sup>ro</sup>ficiencia inuicem indulgētes z cōdonantes ex labijs tm z nō ex corde. **Pōt** tū p<sup>ro</sup>dicē<sup>ur</sup> peccozū notozijs p<sup>ro</sup>tritis z p<sup>ro</sup>fessis aliq<sup>uod</sup> grā spēal<sup>iter</sup> fieri dādo sibi cōione sine dilatiōe vbi articulo<sup>m</sup> pietat<sup>is</sup> vel ne cessitat<sup>is</sup> id exigeret: puta q<sup>uod</sup> eēt tā seruida p<sup>ro</sup>uā. cōpūctio. et lach<sup>ry</sup>max<sup>is</sup> abūdantia q<sup>uod</sup> etiā alios ad deuotionē puocaret: vel si

mortis periculū immineret. **Nā** in extremo vite nulli penitēti est eucharistia deneganda: vt p<sup>ro</sup>bat<sup>ur</sup> dis. l. c. Penitētes. z xxxj. c. **Si** p<sup>ro</sup>byter. z c. Cognouim<sup>us</sup>. **Secūdo** excludunt aliq<sup>uod</sup> p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup> defectū cōgnitiōis arg<sup>u</sup> rone fatuitatis aut rone etatis: q<sup>uod</sup> necessaria ē fides actual<sup>is</sup> ad cōicādū: **De** etate autē q<sup>uod</sup> q<sup>uod</sup> ad cōione sit admittēdus d<sup>icitur</sup> alexā. in. iij. sū. q<sup>uod</sup> standū ē arbitrio boni viri q<sup>uod</sup> potissime h<sup>ab</sup>et. **Merare** an cōmunicatur<sup>us</sup> tantā fidē z discretione habeat vt sciat distinguerē int<sup>er</sup> sacramētū i quo realiter p<sup>ro</sup>inet<sup>ur</sup> ebt<sup>u</sup>: z materialē panē. **Secūdo** rone in<sup>dis</sup>positiōis v<sup>el</sup> q<sup>uod</sup> nō volēt de peccis cōmissis v<sup>el</sup> nō habēt p<sup>ro</sup>positū abstinēdi in futuro. **Tales** em<sup>en</sup> saltrē in secreto monēdi sunt ne in tali statu cōicē<sup>nt</sup> z cōicauerint gra<sup>u</sup>uiter peccant: z rursum si nō cōicauerit saltem semel in anno nō sūt a peccato immunes. **Et** si dicas q<sup>uod</sup> nō videt<sup>ur</sup> peccare q<sup>uod</sup> cōione nō omittit ex eo q<sup>uod</sup> ad illū se indispōitū videt cū hoc p<sup>ro</sup>uere videat ad reuerentiā sacramenti. **Dicēdū** q<sup>uod</sup> nō peccat p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup> irreuerentiā sacramenti: s<sup>ed</sup> p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup> indispōitionē suā. eo q<sup>uod</sup> q<sup>uod</sup>libet peccoz tenet se ad hoc sacramētū disponere saltrē semel in anno: z vitam suā corrigeret<sup>ur</sup> emēdare. **Ubi** etiā d<sup>icitur</sup> alexā. in. ij. sū. q<sup>uod</sup> q<sup>uod</sup> peccoz cogitat de malavita sua z intrinsec<sup>u</sup> exercitat<sup>ur</sup> a dei grā gratis datā: z extrinsec<sup>u</sup> a s<sup>er</sup>uis scripture: a voce p<sup>ro</sup>dicatoz<sup>is</sup> z exēplo bonoz<sup>is</sup> vt peccā depōnat: si tunc nō agit opaz vt p<sup>ro</sup>terat: de nouo mortalit<sup>er</sup> peccat peccoz scz negligētiā: q<sup>uod</sup> sequitur alia p<sup>ro</sup>trā. s. p<sup>ro</sup>cept<sup>is</sup> dine grē: obduratio cordis z ipenitētia. **Q<sup>uod</sup> h<sup>ab</sup>et det<sup>ur</sup> nec illaq<sup>uod</sup>atos diaboli.** **Q<sup>uod</sup> h<sup>ab</sup>et sūt fornicatores: adulteri: blasphem<sup>u</sup>: vsura: ij: z siles q<sup>uod</sup> vitā suā emēdare nō curāt.** **Q<sup>uod</sup> isensati.** **Q<sup>uod</sup> reprobi.** **Q<sup>uod</sup> maligni inimici creatozū v<sup>el</sup> dei.** **Q<sup>uod</sup> dānandi cruciatib<sup>us</sup> etnis.** **Lux<sup>u</sup> d<sup>icitur</sup> rictā vestrā nō videt<sup>ur</sup>.** **Flete flete sup<sup>er</sup> vos: flete inq<sup>uod</sup> q<sup>uod</sup> in breui p<sup>ro</sup> delectatiōe momentanea luetis eternas penas.** **Heu** heu q<sup>uod</sup> ta crudelitas: q<sup>uod</sup>nta impietas q<sup>uod</sup> misera fatuitas nō p<sup>ro</sup>pati p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup>o periculo: p<sup>ro</sup>p<sup>ri</sup>o damno. **Q<sup>uod</sup> Incuriosi domate libidine vestraz.** **Q<sup>uod</sup> auari refrenate cupiditate vestrā.** **Q<sup>uod</sup> sup<sup>er</sup>bi deponite tumore cordis: iras: rancozes inuidias z odia. zc.** **Q<sup>uod</sup> miseri peccozes purgate p<sup>ro</sup>ficiētiā v<sup>est</sup>ras: p<sup>ro</sup>parate corda vt digne recipere valeatis sacramētū i<sup>esu</sup> christi**

# Ber. de sacro euchar. De myste.

corpus. Ad qd dicitur induci deberetis  
triplici rone. **P**rima e rō pceptionis.  
Dicitur nāq̄ sancta m̄ ecclia oib⁹ fide/  
lib⁹ vt cōmunionē recipiāt. De hoc autē  
p vagitate rōm varia facta sūt instituta.  
In ecclia siquidē p̄mittiua dū sāguis ch̄i  
recēs feruebat in cordib⁹ credentiū cōica/  
bant oēs quotidie: vt pr̄z Act. ij. z de p̄se.  
dis. ij. c. Peracta. Lapsu s̄o r̄p̄is v̄ cōiois  
deduct⁹ est ad dies dñicos. Et de hoc dicit  
Aug⁹ de p̄se. dis. ij. c. Quotidie. Quoti/  
die eucharistie cōionē accipere nec laudo  
nec vitupero: oibus tñ diebus dñicis cōi/  
candū horro. Succedēte s̄o tpe statim qz  
fuit vt ter in āno hoies cōicārē: vtz in pa/  
scha: natali dñi: z p̄reco. vt exp̄sse pr̄z de  
p̄se. dis. ij. c. Et si nō sequētius. zc. Secla  
res. Tpe s̄o in q̄ charitas refriguit obli/  
gavit ecclia laicos ad cōionē semel tātum  
in āno: sic pr̄z extra de pe. z re. c. Omnis  
**S**ecda e rō recordatiōis amoris scz quē  
nobis oñdit dñs iesus p nobis moriēdo  
cui⁹ mortis signū recordatiuū est hoc sa/  
cramētū vt s̄ dictū est. Et habet de p̄se.  
dis. ij. c. Scriptura. c. Qui passus. c. Se/  
mel ch̄is Ingratissimi s̄ fuit cēfendi q̄ cōi/  
care negligūt saltē semel in anno. **L**et/  
tia est ratio cōminatōis: qz ipe cōminatē  
de Jo. vj. Nisi māducaueritis carnē filij  
hois z biberitis ei⁹ sanguinē: nō habebit  
is vitā in vobis. Cū oī sc̄it diligētia pre/  
pare dēm⁹ corda n̄ra z purgare p̄ficiētiās  
ab omni peccato vt digni efficiamur tan/  
to sacramēto. **H**ec itaq̄ dicta sūt d̄ pri/  
ma dispositōe p̄paratiua q̄ e dispositio cō/  
suetudinalis purgatiōis. **S**ecda est dispositio  
carnalis mortificatiōis. Cū em̄ cibus  
iste sit spūalis oportet añ sumptionē eius  
hominē fieri spūalē p mortificationē car/  
nis siue carnalis inclinatiōis reddendo: scz  
carnem oīno spūi subiectaz. Gal. v. Qui  
ch̄i sūt carnē suā crucifixerūt. Et Rdo.  
viij. Debitores sum⁹ nō carni vt s̄m car/  
nē vitam⁹. Si em̄ s̄m carnē viterit⁹: mor/  
riemini. Si autē spū facta carnis mortifi/  
caueritis: viuetis. Ad itaq̄ recipi d̄z tam  
venerabile sacramētū qd est sacramētū  
vire spūalis: nisi in corde puro ab oī carna/  
litate euacuato z cogitatiōib⁹ z affectioni/  
b⁹ spūalib⁹ pleno. **F**igura. Preceptū fue/  
rat filij isrl vt añq̄ agnū paschalē come

derēt renes suos accingerēt. **L**eo. xij. Sic  
ait comedētis illū: renes v̄ros accingerē.  
In q̄ docemur accingere renes angulo  
castitat⁹ qd aiaz cingit z stringit ne se dila/  
tet ad carnales voluptates. **L**egit. ij. Re.  
vj. de oza q̄ cū bobus recalcitrantib⁹ ar/  
ca declinaret: retigit arcā vt teneret eam.  
Et iratus dñs percussit eū sup temeritate  
sua z mortuus ē: vbi tradūt h ebrei q̄ ea  
nocte dormierat cū vxore sua. Si oza p̄/  
cussus est a dño z intersectus qz p̄sumpfit  
tangere arcā in q̄ erat māna corp⁹ ch̄i  
p̄figurās eo q̄ ea nocte iacussit cū vxore  
sua: q̄ntū putas diuini furoris meret qui  
posteaq̄ dormiuit cū p̄cubina sp̄m verū  
dñi corp⁹ accipere p̄sumit? Et qz in q̄bus  
cūq̄ etiā in p̄iugatis opus carnale mētis  
distractiōe inducit: Ideo d̄ Hiero. sup  
Barth. Si panes p̄positōis ab his qui  
vxores tetigerant comedi nō poterāt q̄ntū  
romagis pavis q̄ de celo descendit nō pōt  
ab his q̄ p̄iugalib⁹ pauloante adhibere  
cōplexibus p̄tingit: nō qz nuptias cōdēne  
mus: sed qz eo tpe q̄ carnes aēni s̄i manu  
ducatur sum⁹: vacare carnalib⁹ operib⁹  
nō debem⁹. **H**ec ille. **S**z qz hoc s̄m con/  
gruitatem z non s̄m necessitatem in rellig/  
iōe d̄ dicit Grego. q̄ talis est suo iudic/  
io relinquendus z hoc s̄ fiat causa p̄lis  
generāde: vel causa reddēdi debitū. Si  
vero voluptas dicitur in ope (vt idē sic.  
dicit) tūc p̄hiberi debz ne accedat ad hoc  
sacramētū. Si autē q̄ras de pollutioe noi/  
cturna an impedire debeat s̄ptionē euchar/  
istie. **H**orādū s̄m Bon. z Rich. i. iij. d̄.  
iz. q̄ imūdicia corporal q̄ e p̄iuncta spūali  
impedire debet: z hōi est pollutio p̄uue/  
niens ex crapula z turpib⁹ cogitatiōibus  
p̄cedētib⁹ in vigilis: z maxime si talis pol/  
lutio fuerit cū pctō mortali cōcomitat⁹: vt  
p̄cedēter ex ea relinquit notabilis mētis  
distractio. **I**mūdicia s̄o pure corporalis  
nullū horrore imūdicie in aia generās nō  
impedit: auis nō eēt imūdicia in pedes/  
militē imūdicia mēstruoz in muliere: s̄o  
militē etiā dici pōt de infirmitate illa q̄  
Leuit. xv. vocat fluxus seminis. **I**o etiā  
pollutio p̄uentēs ex illusione diabolica aut  
ex simplici motu nature sic expellētis  
supflui non impedit. **U**n narrat castitas  
nus. **H**ouimus fratē qui cū castitiam

# ordināde receptōis F. LXXVIII

cordis: corpus sūma circūspectōe serua-  
ret: quoties se ad cōionē dñicam pparat  
set immūdo fluxu dormiēs sedabat. Qui  
multo tpe a sacrosanctis mysterijs tresp-  
ditus abstinet: tandē ad seniore hāc detu-  
lit q̄stionē: q̄ aduertēs in dicto fratre nec  
ē sup̄fluitatē nec animi vagis cogitatio-  
nū illusionibz deditū: a sacrosctō mysterio  
cū abstinere nō debere p̄fidētissime cōsue-  
ne p̄ hāc fraudē a saluari medicina in p-  
pectū fraudare: quo facto mox p̄tute dñi  
una illa p̄tereūte illusionis p̄fuetudo celsi  
fauit. **Hec ille.** Et dicit: igit̄ apparet qm̄  
cōicatur? debet p̄mo abicere oēs delecta-  
tōes sensuales z mortificare: faciēdo car-  
nē p̄orsus spūi subiectā: si velit in hoc sa-  
crāmēto grām z spūale p̄solatiōne iuenti-  
re. Nā sicut dicit **Ber.** Delicate sūt p̄sola-  
tōes diuine nec dātur admittētibz aliē-  
nas. **Hec ille.** S; tūc cū extraneas dele-  
ctatōes vicerit z sensuales, inclinatioes  
mortificauerit: tūc in hoc sacramēto spūa-  
les delectatōes p̄cipiet. **Apo. ij.** Vincēt  
dabo mān. absconditū. In h̄ vtiqz sacra-  
mēto est p̄ssimū māna s̄suūssimū atqz  
delectabilissimū sub spē sacramētali absco-  
ditū. **Figura exod. xvj.** Tūc pluit de mā-  
na filijs israel in deserto quādo nihil am-  
plius habuerūt de farina quā secū tulerūt  
de egypto: sic z de nō p̄solatiōes cele-  
stes q̄ diu aliq̄s q̄rit p̄solatiōes terrenas  
z in eis delectat q̄ sunt de mūdo tenebrō-  
so qui significat p̄ egyptū. **Egyptus enim**  
**tenebra interpretat̄:** sic q̄ p̄z desēda d̄sposi-  
tōe p̄paratiua q̄ est d̄spositio carnalis  
mortificatiōis. **Tertia ē dispositio cor-  
dialis oionis:** v; em̄ cōicatur? an̄ cōmu-  
nionē orare p̄ aliquod tps ex corde feruē-  
ti z deuoto: vt cū p̄ dicere possit. **Ego ad  
de dñe clamauit: z mane oīo mea p̄uentot  
te.** Dignū est em̄ vt dū creator dignatur  
ad te descendere: tu p̄ deuotā oīonē q̄ntum  
tua p̄mittit iſm̄ritas ei sole: ter occurras  
qd̄ tūc efficere poteris si mēte ab exteriori-  
bus reuoces. **Matth. vj.** Tu autē cum  
oraueris intra in cubiculū tuū z clauso o-  
stio ora patrē tuū. **Ubi Ber.** Ingressus  
in cubiculū ē cordis reuocatio: et clausio  
ostij ē cordis retentio. per q̄ duo faciliter  
cor eleuat. Per orationē itaqz deuotā d̄s-  
ponitur mens ad recipiendū spūalem fru-  
ctum huius sacramētī. qz sicut dicit salua-

tor **Luc. xj.** Pater celestis dabit spūm ho-  
num petētibz se. Debet igit̄ hūiliter ac  
deuote orare q̄ cōmunicatur? est: q̄tinus  
dignē dñs ei? p̄scientiā ab oī delicto e-  
mūdare z illā sibi grām celitus impertiri  
q̄ dign? efficiat tātū sacramētū recipere.  
P̄at̄ itaqz p̄tīmā p̄sideratio p̄tinēs ad d̄-  
gnitatē receptōis q̄ vicz est consideratio  
p̄paratiue d̄spositionis.

## Secūda est cōsideratio

p̄comitatiue affectōis vbi vicz p̄sideran-  
dū ē cū q̄bz affectionibz d̄z aliq̄s h̄ sacrm̄  
supere. Debet autē cōicans in cōicando  
p̄cipue affici triplici affectiōe. **Prima ē**  
**affectio amaricatiue p̄punctiōis seu cōpun-**  
**ctiue amaricatiōis.** In cui? mysteriū p̄ci-  
piebat agnus paschalis comedi cū lactu-  
cis agrestibz. vt h̄t **Exo. xij.** Lactuce eni  
agrestes amare sūt. **Aug.** Panis iste sa-  
lus est egris quē lactu? p̄pue facit dulci-  
rem. Debet autē in hōie cōicaturō puocari  
h̄mōi p̄punctiua amaricatio ex triplici re-  
cordatiōe. **Primo ex recordatiōe dñice**  
**passionis q̄ in h̄ sacramēto siḡt.** **Thren.**  
**ij.** Recordare paup̄tatis mee z t̄s̄gres-  
sionis. i. vilificatiōis z ab̄s̄tibz z sellis.  
**Et t̄s̄der p̄sona deuota.** **Deoria memor**  
**ero z t̄s̄deret in me aīa mea.** **Uā z Jo. i.**  
**xvj.** discip̄lis de sua morte t̄s̄t̄tibz dixit  
saluator. **Vos t̄s̄t̄t̄bimini s; tristitia**  
**v̄ra p̄ret in gaudiū.** **Virum ē p̄fecto q̄ in**  
**huius sacri receptōe in q̄ sic remōrat p̄s-**  
**lio dulcissimi iesu: s; scindit cor hoīs a**  
**maritudine p̄passionis z q̄ nō resoluit n̄i**  
**q̄rit amous feruore z q̄ nō p̄s̄us ab̄s̄be**  
**tur suauitatē dulcore.** Nā licz ibi habeat  
cām amaritudinis p̄siderando ibi dñi sūt  
passionē: cām t̄s̄ amous inertimab̄is  
p̄siderādo ibi diuinā circa eū affectiōne z  
charitatem. **Et cām h̄z gaudiij z dulcedis**  
**spūalis p̄siderādo tātā des̄ sui benignitatē**  
**ē in tā nobilitissima refectione dñici corp̄is**  
**sibi data.** Q; at̄ recipi debeat h̄ sacrm̄ cū  
recordatiōe dñice passiois sac̄ manifestū  
est: quā ad hoc institutum est hoc sacra-  
mentū vt mēoriā habeam? dñice passiois  
In figura hui? p̄ceptū fuit **Exo. xij.** vt de  
sanguine agni poneret sup̄ v̄trūqz postē et  
i sup̄limaribz domoz. Postes sustinētēs  
edificiū spūale qd̄ p̄cipue p̄sumat p̄ cha-  
ritatē: sūt fides z spes. **yn̄ Heb. vj.** fūdat

# De venerabili sacro De myste.

mentū fidei stat. **Secūdo**. Spem sicut anī  
corā anie habem? tūc atq; firmā. Debe-  
m? itaq; de sanguie veri agni ponere su-  
p fide credēdo indubitan? ipm p nra redē-  
ptiōe gūsum: et sup spem nram q ex san-  
guine chri pūpue firmitatē habz. Supli-  
mīnaria aut dom? anie sunt: intellect? et  
volūtas q linri dnt chri sanguine. Debz  
em hō in hoc sacro p̄siderare p̄ intellectu  
dñi sui passiōe et sic ad amozē ei? accēdi  
p̄ affectū et voluntatē. **Secūdo** debz cau-  
sari p̄dicta amaricatio ex recordatiōe p̄-  
p̄te offēnsiōis q̄ offēdit dñm suū tābeni-  
gnuz q̄ tñ tādulciter adest in hoc sacro ad  
nram refectiōem. ij. **Loz. vij. Cōtristati**  
estis ad p̄niam: cōtristati em estis fm̄ deū  
vt in nullo detrimētū patiamī ex vobis  
Que em̄ fm̄ deū tristitia est: p̄niam in sa-  
lute stabilē opat. **Tertio** ex recordatiōe  
diuine dehonozatiōis: qz vics mlti deho-  
nozāt dñm irreuerent: in deuore: et in ho-  
neste accēdētēs ad sacm̄ in q̄ tñ on̄dis tā-  
ta dei bonitas et dulcedo ineffabilis: et mi-  
seri hoies nō timēt sibi iniuriā facere. **Jo.**  
**xyj. Plorabit? et flebitis vos p̄ mea deho-**  
**nozatiōe: mūd? aut gaudebit gaudio q̄dā**  
**insano sicut freneticus ridet et gaudet.**  
**Secūda** est affectio veneratiue hūilitatio-  
nis. Debz em̄ sumi cū maria reuerētia vt  
s. hūilitato corde/ et mēte deuota occurrā?  
chro saluatori. **Eccē. xxxij. Pro reuerentia**  
**accedet tibi bona ḡra. i. eucharistia cū m-**  
**tificatiōe bonoz spūaliū. Debem? autēz**  
**ad h̄mōi reuerētia induci p̄cipue ex tripli-**  
**ci p̄sideratiōe. Primo** ex p̄sideratiōe  
diuine maiestatz q̄ tābenigne nobis adesse  
dīgūt in hoc sacro. Vere nō est alia na-  
tio tāgrādis q̄ habeat dōs appropiāntes  
sibi sicut de? n̄ adest nobis. Debet itaq;  
hō diligētē attendere qd̄ accipit: qz dñm  
maiestatz. **In figura** h̄ p̄ceptū est filijs  
istrl **Exod. xij. ne de agno pascale comede-**  
**rent erudū qd̄. In q̄ docemur q̄ nō debē**  
**sumere hoc sacm̄ crudū. i. indiscretū et nō**  
**dīiudicatū ab alijs abis. Proverbio. xxij.**  
**Quā seder? vt comedas cū p̄nape diligēf**  
**attēde q̄ posita sunt anī faciē tuā. Debem?**  
**em̄ attēdere qz que accipim? sc̄tus sc̄toz ē**  
**et ois sc̄ritatis origo ver? de? et ver? hō.**  
**Capacitas em̄ hui? sacri est in mēte/ nō i**  
**ventre. Et iō aia duabz potētis accipe dz**

vt. Intellect? illūinat? fide: et vltas in  
flāmata charitate chm̄ accipiat. Per qd̄  
hō nō in se chm̄ trāfformat: sed ipe in cor-  
pus chri mystici trāfformat p̄ charitate.  
**Amb. Lib. iste nō in ventrē vadit sed in**  
**mentē. Secūdo** ex p̄sideratiōe hūane fra-  
gilitatz et vilitatz: qz. s. vnicul? vilitis acq-  
cedit ad dei maiestatz: et seru? indign? ad  
dñm et regē glie. Debet ḡ cōicatur? cū re-  
uerētia et honore et pectoris tūctiōe dicere  
verba **Lenturiōis Bar. vij. Dñe nō suz**  
**dign? vt intres sub rectū meū: sed tm̄ dic**  
**verbo et sanabit aia mea. Nota** bñ verba  
et senti affectiōe q̄ dicit: **Dñe nō sum dī-**  
**gnus (senti hic tuā indignitatē: tuā vilitatē)**  
**te: tuā m̄bilitatē) vt intres tu q̄ es dōitas**  
**infinita: sub rectū meū: cōicando te m̄bī:**  
**sed tm̄ dic verbo. i. salutē dona ex ḡra: sa-**  
**nabit aia mea: in p̄nti p̄ ḡram: et in futū-**  
**ro p̄ gliaz. Dicit** itaq; hō se oino indignū tu-  
dicat? ex p̄p̄is meritis/ s; dz in dñi morte  
sperare innitēdo sup baculū crucis. **Fi-**  
**gura. Preceptū** fuit vt comedētēs agnuz  
pascale haberēt baculos in manibz. **In q̄**  
**docemur habere baculū crucis q̄ p̄regamur**  
**a diabolo. j. Reg. xvij. Dau. d. tulit bacu-**  
**lū p̄tra goliā et illū sp̄ habebat in manu.**  
**Tertio** ex p̄sideratiōe aliene exēplari-  
tis. **Deuotissimū** habem? exēplū qd̄ d  
brō **Hiero. in suo trāitu Eusebi? narrat.**  
**Nā quidā frater sc̄tissimū corp? iesu artū-**  
**lit ad eū: qd̄ vbi hiero. vir dei videre pot-**  
**tuit (nobis cū auxiliātibz) p̄stravit se in ter-**  
**rā p̄tin? et voce et lachrymis q̄ntū potat**  
**clamabat di. Dñe ego sum vt sum dī-**  
**gn? vt sub rectū meū ineres. Deruit** hoc  
p̄tor: hō: **Lerte** dñe nō sum dignus. **Lur-**  
**nūc tantū te hūilitas vt patiaris ad hoies**  
**descēdere publicanū et p̄torē: Lur? p̄p̄-**  
**quus esset sacerdos: eriges se vir gl̄iosus**  
**genibz flexis: cūctis cū tenētibz magnis la-**  
**chrymis et iustitijs et p̄pluribus p̄cutiens**  
**pecc? suū dī: Tu es dñs me? et de? meus**  
**q̄ p̄ me passus es: Lerte tu es ille q̄ cū dōs**  
**esses an tpa et sine p̄cipio a deo p̄re gen-**  
**tus eterna et inuestigabili ḡnatiōe: q̄ cum**  
**ipō p̄re et sp̄sc̄to vn? de? es: p̄manēs illb**  
**qd̄ eras et es: intra vni? puelle corp? usculū**  
**te clausisti factus hō: mltaq; alia addidit**  
**verba: deuotissimis mysterijs plena: q̄b**  
**finitis vir dñi gl̄iosus sacm̄ suscipiēs ad**

# ordināde receptōis Fo. LXXIX

terrā supin<sup>9</sup> dedit. Deinde man<sup>9</sup> in mo-  
 dū cruc<sup>9</sup> tenēs / Simoēs pphe variētū  
 decāuit: q̄ finitō apparēte luce q̄dā mi-  
 rabili<sup>9</sup> hęc vita migrāuit. Hęc Euseb.  
 Exēplū etiā reuerētie inductū habē<sup>9</sup>  
 in Joāne baptista: q̄ in mīs vtero scitifi-  
 catus: a puericia in eremo puerat<sup>9</sup>: et a  
 dño inuitat<sup>9</sup> vt eū baptizaret: timuit tan-  
 gere verticē dñi. Un̄ cārat ecclia: Bap-  
 tista p̄remuit z n̄ audet tāgere sc̄m dei p̄ri-  
 cem: sed clamat cū tremore / sc̄ifica me sal-  
 uator: quō n̄ timet hō pctō: sumere to-  
 nū ch̄i corpus tā glouificatū: si innocētissi-  
 mus ioānes timuit ip̄z tāgere adhuc pas-  
 sibile z mortale. Itē narrat Gual. exēpla  
 quedā timoris z reuerētie inductiua. Nar-  
 rat em̄ q̄ sacerdos quidā lubric<sup>9</sup> z imun-  
 dus: corpus ch̄i q̄i h̄idie polluto ore su-  
 mebat. et vide vindictā dei. Os eius ar-  
 ca nāsum z mentū est versum: z lingua cō-  
 putruit / ita v̄vix̄ p̄ ab amicis suis p̄flet  
 sustineri. Sic z sacerdos i gallia fuit cur-  
 man<sup>9</sup> in missa sup arā extēse igne celesti  
 vsq̄ ad cubitos sunt p̄buste. Hęc Gual.  
 Itē legim<sup>9</sup> De quodā monacho q̄ a beato  
 Bern. amonit<sup>9</sup> ne ad sac̄z accederet: n̄  
 hilo min<sup>9</sup> accessit. Qui ait Bern. Iudicē  
 dñs inter me et te: dās ei corp<sup>9</sup> ch̄i: z ita  
 tim guttur eius ruptum est z inde exiuit  
 corpus ch̄i. Illeg<sup>9</sup> miserabilis expirauit.  
 Ad hoc etiā valet exemplum de brā ma-  
 gdalena q̄ tāseruenter dñm diligebat z tā  
 deuote ei z viuo z mortuo seruiat: z tā  
 phibita est tāgere pedes dñi. Un̄ Jo. xx.  
 dicit ei dñs: Noli me tāgere. Itēz brūis  
 Marc<sup>9</sup> tantā ad ch̄i corpus reuerentiā  
 habebat: vt sibip̄i pollice absconderet vt  
 reprobus sacerdotio habere. Hęc itaq̄  
 z similia exēpla p̄siderare debem<sup>9</sup> cum  
 ad hoc sac̄m accedere volum<sup>9</sup> vt sic ad  
 timorē z reuerentiā inducamur. In fi-  
 gurā hui<sup>9</sup> p̄ceptum fuit filijs israel vt co-  
 mederet agnū pascale habētes calciāmē-  
 tā in pedib<sup>9</sup>: s̄m Greg. calciāmēta facta s̄  
 pellib<sup>9</sup> animalium mortuoz dant intelligē-  
 re documēta z exēpla patrū defunctorū.  
 Et hęc debem<sup>9</sup> habere in pedib<sup>9</sup>. affecti-  
 onib<sup>9</sup> que portāt aim. sicut pedes corpus.  
 Tel etiā p̄ calciāmēta que sūt de pellib<sup>9</sup>  
 animalium mortuoz (vt dictū est) docemur  
 p̄siderare affectiue moriēdi necessitatem

vt p̄ hoc inducamur ad h. militatez det-  
 timorē z reuerentiā. Patz itaq̄ de sc̄da  
 affectiōe q̄ debet esse in comunicāte q̄ est  
 affectio veneratione humilitatis. Ter-  
 tia est affectio desideratiue interioris. De  
 em̄ aliq̄s sumere corp<sup>9</sup> ch̄i cū ingēti desi-  
 derio pueniēdi ad finē vltimū que intēdi-  
 mus. l. ad clarā diuine maiestatis visionē:  
 vt cū desiderio incozpendi ch̄io vt mem-  
 brū eius: ita v̄dicat deuora ania ch̄isti  
 sponsa illud Can. v. Veniat dilect<sup>9</sup> me<sup>9</sup>  
 in hortū suū. Aug<sup>9</sup>. Nota vita boni ch̄i  
 stiani sanctū desiderū Quod desideras  
 nōdum vides: sed desiderādo capax eris.  
 Debet autē hoc desiderū p̄ocari ex tri-  
 plic<sup>9</sup> cōsideratione. Primo ex cōsidera-  
 tione diuine charitatis tā ineffabilis z mi-  
 rabilitatis in hoc sacramento ostēte: rōne  
 cuius accendi debet hois desiderū in dñm  
**Figura.** Filijs israel p̄ceptū fuit Ero. xij.  
 ne de agno pascale coederet aliq̄d coccum  
 aqua: sed assum tñ igni. Nota: Aqua bul-  
 liens eleuat qd̄ est in portio vsq̄ ad sūmūz  
 et ibi multociēs apparet esse magnū qd̄:  
 cū tñ q̄ nihil sit. Sic hypocrite falso p̄ten-  
 dynt signa z lachrymas deuotiōis z re-  
 uerētie z sanctitatis: z sepe nihil est in fun-  
 do porti. l. in corde. Debet sumi hoc sa-  
 cramentū nō in deuotiōe ficta: sed arden-  
 ti desiderio charitatis feruetēz ex medita-  
 tione dñice passionis z diuini amoris qui  
 est ignis sp̄s sancti. Et sic debet sumi as-  
 sum igni. l. in corde igne charitatis inflā-  
 maro. Periculosuz p̄ceptū atz detestabile ē  
 cū tedio cordis aut torpore accedere ad h  
 sacramentū in q̄ cōtinet sūma diuinitas: in  
 finita bonitas: et immēsa iocūditas. De-  
 bet itaq̄ accipi cū igne charitatis illūina-  
 tuo cordis: z nō in igne turbido z fumo-  
 so cupiditatis terrene aut carnalis volu-  
 ptatis qui est excecatiō mētis. De quo  
 ps̄. Supcecidit ignis z nō viderūt soles  
 Un̄ corda tali igne inflāmata nō sentiūt  
 hui<sup>9</sup> abī dulcedine: sicut nec p̄raui filij israel  
 deliciofi et cupidi dulcedinē māne. Num.  
 xj. Ania mea arida est: nihil aliud vident  
 ocli n̄ri nisi man. Ania n̄ra nauseat sup al-  
 bo isto lenissimo. **Secdo** ex cōsideratiōe  
 ne mūdane vanitatis q̄ ita trāstoria est.  
**Figura** Ero. xij. p̄ceptū est vt come-  
 detes agnū pascale habētes renes accin-  
 22

## De venerabili sacro. de mysterio

ctos et calciam in pedibus: et baculos in manibus qui sunt signa hominis parati recedere et peregrinari. Heb. xij. Non enim hic cuius tate manent sed futura inquam: quia inquisitione maxime facimus duos sumendo corpus domini. **T**ertio ex consideratione eterne felicitatis: quoniam in hoc sacro figuratur: ut super dicitur est. **F**igura preceptum fuit Exod. xij. ut agnum pascale comederent festinantes. In quo docemur sumere hoc sacramentum feruere de desiderio cito percipi effectum eius quod est incorporari christo et ingredi supernam requiem. Heb. iij. Festinemus ingredi in illam requiem. Pars itaque secunda consideratio pertinet ad dignitatem receptiois quod est consideratio coicantie affectio-

**T**ertia est consideratio consecratione deuotionis. Nam post receptioem hoc sacri debet seruire in homine mirabilis deuotio quod precipue debet esse triplex. **P**rima est deuotio gratiarum actionis. Debet enim deuotissime gratias agere deo de tanto precepto beneficii. Col. ij. In omni fructu portari. scilicet presentia tate maiestatis: secundum potentiam claritatis eius cum gaudio gratias agentes deo et patri quod dignos nos fecit sortis scripturarum in lumine: quod eripuit nos de parte tenebrarum et transtulit nos in regnum filii dilectionis sue in quo habet redemptioem in remissionem peccatorum. **H**ec ille. Sed heu heu multi ingrati sunt post tanti sacri receptionem: diuina bonitate in nimis recognoscetes et ad peccata sua redeunt. **S**ecunda est deuotio sacre meditationis: debet enim deuotus meditari circa dulcedinem huius sacri et passionem domini iesu. ut dicitur cum psalmo. In meditatione mea exarsit sicut ignis. scilicet charitatis. **T**ertia est deuotio virtuose operationis. Tunc enim debet homo laborare tota animi deuotione desiderio in virtuosis operibus et in omnibus deuote incedere per viam salutis. Ad hoc enim recepit hoc sacramentum tanquam viaticum fortificationis ad debellandas tentationes et periculas virtuosas operationes. **C**aveat ergo inuanius recepit. ij. Cor. vj. **E**xhortamur ne in vacuum gratiam dei recipiamus. **P**er itaque primum mysterium spirituale pertinet ad receptioem hoc sacri: quod mysterium est purgatio deuote receptiois dignitas.

**S**ecundum mysterium est desiderata diuine receptiois fructuositas sive vi-

litas. Digne perfectio eucharistie receptio multum est fructifera. **U**bi de hoc sacro pre exponitur illud Apoc. vi. **E**t utraqque parte fluminis. scilicet gratie copiosissime in chiro exitis: lignum vite. scilicet huius sacri viuificationis afferens fructus duodecim. **P**rimus fructus est peccatorum purgatio. scilicet venialium et quoniam mortalium obliuio. **Q**ui per hoc sacramentum purgatur venialium habet de parte. di. ij. c. **L**uce. c. **S**i quis est. et c. **B**enedictione. **U**bi etiam Ambrosius. de sacris de **I**ste panis quidam sumit in remedium quod tuidiane infirmitatis. **Q**uare autem sit iste fructus. scilicet remissio venialium patere potest si quis dederit quantum ipsa aiaz ledat. **I**tem et eterna datione non inducat: inserat tamen tria precipua nocumeta. **P**rimum: quod seruoze charitatis diminuunt. **S**ecundum: quod ad mortalia disponunt. **T**ertium: quod ad penam purgatorum que grauissima est obligat. **D**e his alibi. **P**er hoc est sacramentum purgant mortalia obliuio. **I**tem hoc sacri de ablutione scelere: et huius intelligit de obliuio: facta inquisitione sufficiens: ut dicitur. **U**bi de Sco. in. iij. di. ij. quod si quis facta ditione genti exaiatione non recordare. nisi de vno peccatorum suorum et de illo dicitur. **I**nterest periculari: et de obliuio in generali: coicando remissionem et gratiam christi obtineret. **E**t mortuos peccata obliuio prout facti ad memoriam reducat. **E**t tunc tenet homo post susceptum christi corpus. **H**uius potest fieri de illis in speciali. **S**ecundus fructus est aiaz viuificatio. **P**restat enim et primum vitam aiaz: et huius ratione preterit. scilicet christi quod de se de **I**o. xij. **E**go sum vita: vitas: et vitam. **E**t **I**o. vj. **Q**ui manducat me et ipse viuet propter me. **S**icut lignum vite comestum vitam prouidat. ut de **Heu. ij.** sic diuina sapientia dicit. **S**ap. iij. **L**ignum vite est his qui appetuerit eam: et qui tenuerit eam beatissimus. **P**ropter quod dicitur **I**o. vj. **N**isi manducetis carnes filii hominis et biberitis vitam. **T**ertius est illuminatio. **P**er deuotam enim sumptionem huius sacri atque deuotam mensuram auditioem in quibus spiritus sanctus madauat: mentales oculi illuminantur. **I**n cuius mysterium. **R**eg. xij. cum ionathas mel gustasset aperti sunt oculi eius. **I**tem **T**ob. ij. ex felle piscis rotas illuminat. **F**el piscis: est passiois christi amantudo in hoc sacro spiritata. **H**oc est etiam collyrium quod mens in tenebris ambulans inungi dicitur. **A**poc. ij. **C**ollyrio inunge oculos

# ordināde receptōis Fo. LXXX

tuos vt videas. Illūnat itaqz mēs hūat  
na p hoc sacm pēpue ad diuinā bonitate  
pamph? remplāda. Quart? est refes  
cno seu cibatio. Jo. vi. Caro mea  
vere est cib? zc. Sicut ei ait Rich. in. iij.  
vi. viij. Quādmōdū aie vegetatiue (q̄ est  
formale pncipiū natural' vite gñabiliuz et  
corruptibiliū) de' indidit pōtentiā gene/  
ratiuā p quā res viuēs efficiat: z augmēta/  
tiuā p quā res viuēs augmentat. z nutri/  
tiuā p quā nutritz in esse pferuat q̄dū vi/  
uit recipiādo id qd' successiue depditur.  
Ita p ipe misediāz chris trīa inter sacra  
instituit. Per q̄z vniū aia efficiat viuēs vi/  
ta spūali: z hoc est sacm baptisim'. p aliū  
pō in viuēte spūaliē vita spūalis augef et  
roborat: z hoc est sacm pfirmatiōis. per  
aliū aut nutrit z pferuat: z hoc est sacm  
euchāristie p qd' repaf qd' q̄tidie d' feruo  
re charitatis depdit: z p̄perea daf sub si/  
militudine cibi z pot': p hoc aut reficitur  
mens hūana/ qz dū p hoc sacm sentit se  
tantū a deo amari qz p nobis mori voluit  
et corp' sū sic mirabil' nobz tribuit: igne  
charitatis inflāmat z in deū trāformatur  
Jo. ps. Iusti epulētur z exultēt z delectē  
tur in leticia. Quint? est grāy augmē  
tatio z virtutū atqz meritū. In anno.  
de officio miss. iij. p. c. vi. ait. Per huius  
sacri virtutē vniū erse p̄tutes augef: et  
oim grāy exuberāt charismata. Nec miqz  
qz d' dñs Jo. vi. Qui mā. car. meā et bi.  
meū sang. in me ma. z ego in eo. Per hoc  
itaqz qz corp' chri sumit: p̄ticipes effi/  
cimur oim bonoz q̄ chris i illo corpe ope  
ratus est: ieiunādo: p̄dicādo. vigilādo: dis  
currēdo: z orādo: z sic de alijs. Insup p̄t/  
icipes efficiamur meriti sue passiois. In di  
cit Tho. qz in q̄libet missa inuenit ois fru  
ctus: et vtilitas quā chris in parascene o/  
perat? est z in cruce. Itē accipis in hoc sa  
cramēto participatiōe oim meritū to/  
tius eccl'ez oim serōz. Hinc est qz in sym  
bolo fideri dicim'. Credo serōz cōionem.  
In Alb. mag. Per vey chri corp' oēs  
nos oibz chri gratijs z oim fidelū cōica/  
mus. Propter qd' etiā cōmūno d'. Per h  
itaqz sacm p̄ticipam' meritū z virtutibz  
oim patriar'chaz: p̄phetaz: ap'loz: marty  
rū: p̄felloz: virginū z angeloz atqz electo

rum oim: q̄ omnia a chro in corp' ei' mysti  
cū fluxerunt: z de quolibz in quolibz p gra  
tiam spūscī redundāt. In dulcissimū  
iesus pōt dicere cuilibet digne cōiganti il  
lud qd' Jacob ad Laban dixit Gen. xxx.  
Hodie habuisti anteqz venire ad te: et  
nūc diues effectus es: bñdixit tibi dñs ad  
introitū meū. Et vere bñdicitur hō ad in/  
troitū chri in hoc sacramēto: qd' nō vtiqz  
mutat in hōem sicut cib? z potus corpal'  
sed p ipm hō mutat z transformaf in deū  
et incorpaf ipsi deo. Unde vox diuina ad  
Aug'. de. Nō tu me mutabis in te sed tu  
mutaberz in me. Sic dicit chris cuilibz cō  
municāti. Nō tu me zc. Quod em̄ deus  
est ex natura: hoc fit homo p grām qui di  
gne cōmunicat. Ergo de' habeat pō/  
tentiā infinitā: sapientiā eternā: z imensāz  
bonitate. Et ei' q̄ potētia homi in hoc sa  
cramēto cōmunicata efficiat homo poten/  
tior ad virtuose opand'. Ex eius sapien/  
tia efficiat sapientior ad electionē boni z re/  
surationē mali. Ex eius bonitate efficiat  
magis pius z charitatu' atqz pacificus.  
Per igit quō fit augmētatio gratiay p h  
sacramētū. Alter tamē qz p sacm p̄fir/  
mationis augef z p̄ficiat grāia ad p̄si/  
stendū p̄ra exteriores impugnationes inf  
micoz chri. Per hoc aut sacm augef  
grā z p̄ficiat spūalis vita ad hoc qz hō in se  
ipō p̄fect' existat p zūnctiōez ad deū.  
Hoc Tho. Sext' fructus est fortifica  
tio. Dentē em̄ roborat vt cibus corpalis  
corpus. Per hoc em̄ deuore sumptū robo  
ratur p̄positum p̄ficiēdi. In cui' figura  
Helias roborat' est cū cōmēdisset panes  
subanericū. vt hz. iij. Reg. xij. Subcine/  
rius panis est hoc sacramētū sub cōdes/  
ribus accidētū occultatū. Septim'  
est satisfactio. Et hoc sibi cōuenit duplici  
ratione. Sicut em̄ dicit Thomas. iij. iij.  
parte. q̄sti. lxxij. Hoc sacramētū simul ē  
sacrificiū est sacramētū. Sacrificiū est  
in q̄ntum offertur et in q̄ntum cōmēorat  
passionem chri: qua seipm tradidit obla  
tionem z hostiam deo in odore suauitatis.  
vt d' Ephes. v. Sacm pō in q̄ntū sumit  
z inquantū ibi chris sub alia specie occul  
tat. Effectū h' sacramenti hz in eo qd' sumit



## De venerabili sacrō. De myst.

Effectū autē sacrificij habet in eo qui offerret: in his p q̄b offeritur. Si ergo p̄sideat ut sacramentū q̄r ut sic habet nos nutrire et unire ch̄o et in eū transformare q̄ q̄ dē v̄n̄o fit p̄ charitatē q̄ operit multitudine peccatorū: et ex cuius fervore sequitur aliq̄s remissionē nō solū culpe sed etiam pene. Iō inq̄ntū sacramentū cōcomitanter satifacit: nō q̄ p̄ hoc p̄sequet remissionē tori pene sed scdm̄ modū sue deuotionis atq̄ feruoris. Si autē p̄sideret ut sacrificiū: habet vim satisfactiua nō solū p̄ culpa: sed etiam p̄ pena et p̄dest his p̄ q̄bus offert tā viuis q̄ defunctis. Sed in satisfactiōe magis oblationis: ut patet Luc. xij. de vidua q̄ misit duo minuta: de q̄ dicit d̄s q̄ plus oib̄ misit: ponderato vitz suo affectu: quibus ergo hec oblatio ex sui q̄ntitate sufficiat ad satisfaciendum pro omni pena tamen fit satisfactoria illis pro quibus offertur vel vel etiam offerētib̄ scdm̄ sue deuotionis q̄ntitatē et nō semp̄ p̄ tota pena. Alex̄a. papa de p̄e. dist. ij. c. Nihil. Nihil in sacrificijs maius esse pot̄ q̄ corpus et sanguis ch̄i nec vlla oblatio hac potior: est s̄ oēs precellit: q̄ pura p̄cientia d̄no est offerenda.

**O**ctauus fructus est defensio siue p̄servatio a peccis futuris. Defendit em̄ ab impugnatione triū hostiū. s. mūdi: carnis: et demonis. Primo defendit a mundo. Per hoc em̄ sacramentū gr̄a roborat et cōfirmatur cor: hoīs in amore ch̄itatis retrahit ab amore mūdi. Ps̄. Panis cor hoīs cōfirmat. Et Auḡ. sup̄ Jo. Secur̄ accede panis est nō venenū. Ps̄. Si ambulauero in medio ymbre mortis. s. in hoc mundo: nō timebo mala q̄m̄ tu mecū es: p̄ hoc sacramentū.

**S**ecūdo defendit a carne et fom̄te mitigādo sicut aq̄ refrigerat ignē. Hinc ps̄ in p̄sona deuote cōicāt. ait. Super aq̄s refectōis educauit me: atq̄ meā p̄uertit. s. ad sp̄ūalia q̄ inclinata fuit ad carnalia. In figura huius cū māna descēdebat et ros. Tertio a demone defendit inq̄ntū est signū passiōis ch̄i p̄ quā victi sunt demones. Iō impugnatione eoz repellit. Ps̄. Parasti in p̄spectu meo mēsam aduersus eos q̄ tribulāt me. Ebr̄y. sup̄ Jo. Ut leones flāmā spirātes de mēsa d̄ni recedimus terribiles demonib̄ facti. Hec

ille. Notandū tū q̄ hō q̄ fm̄ statū p̄nt̄ v̄l re sp̄ est flexibilis et ad bonū et ad malum. Iō h̄ sacm̄ n̄ aufert hōi possibilitatē peccādi. Licet se h̄eat p̄tū p̄seruatiua et de p̄sensuā a peccō. An̄ licet nō p̄firmet penitē in bono: dat tū firmi p̄positū cauendi a peccis. Narrat cesari: q̄ in ciuitate remissi miles q̄daz p̄sobrinā suā cōcubinā h̄ebat cui tāto p̄glutinatū fuit amore et nec ad mortē nec excoicationē nec aliq̄ hūana p̄cūdia ab ea veller se pari. Tandē tacet in firmitate: timore mortis vocauit sacerdos: cui cū lachrymis p̄fessus ē: quē cū sacerdos moneret ut tā illicitā abnegaret cōmixtionē et illā p̄sonā a se amoueret. Respondit. D̄ne nō possum. Dilite itaq̄ in sua obstinatōe p̄seuerate: sacerdos recel sit cū corpore d̄ni qd̄ fecit ad cōicandū milite attulerat. Exeunt autē de domo sacerdoti: occurrit b̄tus bernardus interrogās eū q̄ se infirmū nō cōmunicasset. Tam̄ at̄ intelligēs: ait sacerdoti. Reuertere mecum ad infirmū. Cūq̄ reuerteret essent: vir sc̄tus multū iam morturo ea q̄ saluauerat suā sit. Ille autē cū p̄ter tā dicta obedientiā in oib̄ sponderet: ait vir sc̄tus. Nūq̄d̄ doles q̄ volūtatē resistēdi h̄re nō potes? At ille dixit. D̄ne valde doleo. Quo audito abbas: ait sacerdoti ut corp̄ d̄ni daret infirmo. Mira res. Statim ut saluato: intrauit: salus facta est huic domui. Ab illa ei hora p̄fecte odire cepit quā an̄ illicite amauerat. Ait autē. H̄ras ago deo q̄ me lib̄berauit q̄ mō diabolū libent̄ viderē q̄ illā. Sicq̄ in bona p̄fessione et p̄ritiōe mitigatus est reueratio. Si em̄ hō ex hūana fragilitate vel diabólica teratōe post cōtionē ruat in peccm̄: facili surgere pot̄ q̄ si non cōicasset. Rō: q̄ sicut dictū ē per h̄ sacm̄ aia foetificat. Facili autē ē fort̄ resurgere q̄ debili quēadmodū in naturalib̄ videmus: S̄z q̄dā nimis pussillanimes inantioze delusi abstinent se ab h̄ vitali sacm̄o ceteres reciduatōez p̄ cōtionē esse multo grauiorē q̄ sine cōione. Juxta illud Joā. v. Uade et tā apl̄ noli peccare ne detere tibi p̄tingat. Nō intelligētes q̄ d̄ns nō d̄dit. Ampli nō pecces: s̄z noli peccare. s. nō habeas appositu peccādi. Tales itaq̄ p̄ cōdē h̄nt cadere et nō resurgere sic cadere et

# ordināde receptōis. Fo. LXXXI

furgere cū tñ p̄mū sit diaboliā: scdm hu  
manū. P̄mū est mali gntar blasphemie:  
scd̄z fragilitat̄ hūane. P̄mū volūt eē de  
mōes: scd̄z hōies / qz hūanū est peccare: s̄z  
diaboliā est pseuerare. **D**ecim<sup>o</sup> est pse  
ueratio. s. in via dei. **D**ēs qdē p̄tutes etiā  
sine pseuerātia pūgre p̄nt 3 vicia / sed vin  
cere nunḡ: Sola em̄ pseuerātia viciat: sal  
uum facit z coronat. **D**atr. r. Qui pseue  
rauerit v̄qz in finē hic salu<sup>o</sup> erit. **E**qz sa  
cra cōio hōiem p̄firmat z roborat: iō pse  
uerare facit. **U**n de Helia dr. ij. **R**e. xix.  
q̄ ambulauit in fortitudine cū illi<sup>o</sup> v̄qz  
ad montē dei oieb. **D**eb em̄ interpretat so  
litudō. **E**t p̄ hoc signat q̄ hō p̄ virtutem  
hōiōi sacri ambulat in via dei q̄sqz ania  
soluta a carne q̄t sola remaneat dū corp<sup>o</sup>  
terre tradit z ania sursum eleuat. **U**n  
decim<sup>o</sup> fructus ē sūme diuinitat̄ qdā p̄  
gustatio. **I**nnocē. Sapia dei q̄ se p̄ v̄sibi  
lia manifestat volēs euidenter oñderi q̄  
spā est cū aniaz / carnē assumptā posuit  
in edulū vt p̄ cibū hūanitat̄is inuitaret  
ad gustū diuinitat̄: de q̄ p̄s. Gustate et  
videte qm̄ suauis est dñs. **I**bi q̄ppe gusta  
ri pōt diuina bonitas siue largitas in refi  
ciedo: et diuina sapia in viuificādo. **H**am  
v̄n mors oñebat. s. ex gustu: inde vita re  
surrexit. **D**icit q̄ppe fuerat **A**de Gen. ij.  
**I**n q̄cuqz die cōeder̄ morte morier̄. **D**e  
hoc autē dr. **J**o. vij. Siquis māducauerit ex  
hoc pane: viuet in eternū. **I**bi em̄ p̄gusta  
ri pōt diuine dulcedis immensitas. **N**ā lz  
ibi sit amaritudo p̄pter recordationē pas  
sionis: tñ ibi ē summa dulcedo p̄pter expi  
entā p̄sumatī amor̄: quē ch̄s nob̄ oñdit.  
**Q**uid em̄ dulci<sup>o</sup> q̄ sentire se sic inextiabi  
liter amari a summo z vero deo. **S**ap. xij.  
**Q**suauis est dñe spūs tu<sup>o</sup> in nob. **E**st  
forte q̄r̄: **A**n q̄libz iust<sup>o</sup> sp̄ beat hūc effe  
ctū siue fructū delectatiōis seu p̄gustatiō  
nis spūal̄: **R**ñdet **A**lex. q̄ nō. **Q**uqz iust<sup>o</sup>  
accedit ad altare ita tepide z in deuore si  
ne debita reuerētia z tiore z cū rāta distra  
ctione ani q̄ nullū reppozat q̄modū: lz nō  
incurrat offensam mortale. **A**d h̄ q̄ re  
portet hūc gustū spūalē z delectatiōis: o3  
q̄ se p̄parat diligēt̄ p̄siderādo ad qd̄ acce  
dit vt cū deuotiōe z reuerētia accedat: et  
cū alijs p̄dicationibz sup̄ posit<sup>o</sup>. **D**uodeci<sup>o</sup>  
fruct<sup>o</sup> ē gl̄ie adeptio. **I**n h̄ ei sacro p̄tinet

ip̄e ch̄s et remēorat ei<sup>o</sup> passio p̄ quā nob̄  
aperuit aditū gl̄ie: fm̄ illō **I**ob. ix. **N**ou  
testamēti mediator ē vt morte intercedē  
te in re. e. p̄. q. e. sub p̄. te. repromissioz accē  
piat q̄ vocati sūt etne hereditat̄. **E**t **J**o.  
vj. Siquis mādu. et h̄ pa. viuet in eternū.  
hic p̄ grām: z in futuro p̄ gl̄iam **P**arz igit̄  
ex diet̄ q̄ fructuosa sit eucharistie digna  
receptio. **A**pparet igit̄ in h̄ sacro maximū  
donū dei. **N**ā h̄ b̄ri in p̄tia ch̄o fructū le  
tius q̄ nos: tñ in eucharistia ch̄im sumi<sup>o</sup>  
fructuosū in q̄ntuz p̄ficere possum<sup>o</sup> nō so  
lū in accidētali p̄mio: sed etiā in essentiali:  
b̄ri nūc nō. **B**ri qdē ch̄im h̄nt securi<sup>o</sup>: sed  
nos mirabili<sup>o</sup>. **S**z cū tot sint z tā excellen  
tes hui<sup>o</sup> sacri fruct<sup>o</sup>: pōt aliq̄s q̄rere **A**n  
expediāt q̄tidie eucharistia sumere **R**ñdet  
**T**ho. in. iij. di. xij. notādo q̄ in h̄ sacro re  
quirit ex p̄te recipiētis desiderii p̄uictio  
nis ad ch̄im qd̄ facit amor et reuerētia sa  
cramētī q̄ ad donū timor̄ p̄tinet. **P**rimū  
incitat ad frequentatiōez hui<sup>o</sup> sacri q̄tidia  
nā: s̄z scd̄z retrahit. **U**n siq̄s exp̄mētali  
cognosceret ex q̄tidiana sumptioe feruore  
charitat̄ augeri z reuerētia nō minui: de  
b̄ret q̄tidie cōicere. **S**i autē sentiret p̄ q̄ti  
dianā frequentatiōē reuerētia minui z fer  
uore nō multū augeri: talis deberet inter  
dū abstinere vt cū maiori deuotiōe z reue  
rētia postmodū accederet. **U**n q̄ntuz ad  
hoc vnusq̄sqz relinq̄ndus est iudicio suo.  
**E**t hoc est qd̄ **A**ug<sup>o</sup> dr. **D**icit q̄sp̄ā non  
esse accipiendā q̄tidie eucharistia: ali<sup>o</sup> af̄  
firmat q̄tidie sumēda. **F**aciat vnusq̄sqz il  
lud qd̄ fm̄ fidē suā pie credit esse faciēdū.  
**H**ec **A**ug<sup>o</sup>. **E**t p̄bat exēplis **S**achet et  
ceteriōis: q̄ vn<sup>o</sup> recepit dñm gaudens.  
**A**li<sup>o</sup> dr: **N**ō sum p̄ign<sup>o</sup> vt intres sub rey  
ctum meū: et vterq̄z miam p̄secut<sup>o</sup> est.  
**P**arz itaqz scdm̄ mysteriuz sp̄ale p̄tius  
ad eucharistie receptiōez: qd̄ est d̄siderāda  
digne receptiōis fructuositas.

**E**rtū mysteriū est abomināda i  
digne receptiōis detestabilitas q̄  
maxime apparet ex tribo.  
**P**rimo ex grauissima p̄partioe.  
**S**ecdo ex turpissima villipensione.  
**T**ertio ex ingrattissimo p̄dicatione.  
**Q**uādo igit̄ ex grauissima  
p̄partioe siue ass̄tatione. **H**oc ei p̄tinet re  
223

# De venerabili sacro. de mysterio

putat sile pco eoz q chm crucifixerit. j. **L**oz. xi. Quicunq; madauerit pa. huc r  
berit cali. omi ind. re? erit cor. r san. omi.  
Ho. acti chz occiderit puniet. Sicut ar  
dr Tho. in. iij. p. q. lxxx. Hec ppatio atre  
dit sui similitudine: q; verus pccm p mittit  
ptra corp? chm: no aut fm crimis qntita?  
te. pccm em occidentiu chm fuit mltro g?  
tius. Primo qde q; fuit ptra corp? chm i  
ppia specie: hoc aut ptra corp? chm in spe  
facr ali. Secdo q; illd pccm pcessit ex inte?  
tio ne nocedi chio: hoc aut no. Hec Tho.  
Est tn ex alia pre qd aggrauat pccm indi  
gne coicantiu vtra r sup pccm crucifigen  
tiu. Primo amplior cognitio qua hz chm  
anus de chio: qua no heb ar crucifigetes.  
Secdo maior obligat; q obligat chm an?  
ipi chio cui pmisit fide in baptismo. Ter  
tio nobilioz pdicio. q; tuc mortle erat cor  
pus chm: nuc aut glosum r imortale. Un  
glo. sup psal. lxxiij. Biau? peccat pteptoz  
sedetis in celo: q; q crucifit ambulantes  
in terra. Pensate frs pefate si qs fide ha  
bes sciret se sel chz crucifitisse: credo ipe  
vellet nudis pedib; p mundu ambulado  
toro tpe vite sue durissimā pniam agere:  
qd g deberet facere hi q tories pmlerit  
pccm sile: Amb. Qui idigne chm sumit  
ide est acti ipm interficiat. Talis em qn/  
tū in se est iterū chm crucifigit Heb. vi.  
Rursum crucifigetes filiu deiz ostētui ha  
bites. i. derisoi. Crucifigat ei eū qntū i se  
eit q eam sue crucifitiois repetit. r illudat  
eiz inhonorat dū silat eū honorare. Pre  
terea spcalit pccm fornicatoz; ad chm mē  
sam accedētis ppatur pco iude pditoris  
Hiero. in qda epla. Quid tibi cū femis  
q ad altare cū dno fabular; die sacerdos  
die lerice qster iisdē labijs oscular; filiu;  
virginis qbus oscular; es labia meretr;  
cis: Iuda osculo filii hois tradis. Hec  
Hiero. Sicut dr Tho. vbi s. Hec pp  
tio atredat qntuz ad similitudinē criminis: q;  
vterq; cū signo charitatis chm offendit:  
no aut qntū ad crimis qntitate. Hec tn si  
militudo ppetit etiā alijs pccozib; sicut et  
fornicatozib;: q; etiā p alia pccā mortalia  
agif ptra charitatē chm cuius signū est h  
facr m: tūto mag; qnto pccā sē gūiora. pec  
catū tn fornicatiois qntū ad aliqd magis  
regdit hoiez ineptū ad pceptoz; h? sacri;

in qntum. s. q hoc pccm spūs maxime car  
ni subijct. Hec Tho.

**S**ecdo apparet detesta  
bilis pdicio h? criminis ex turpissima vili  
pentiōe. q; indigne coicās turpissime vili  
pedit r pccm chm dnm. Un de qung;  
indigne coicāte pōt dñs dicere illd qd de  
iuda dixit. Verūm man? tradēt; me me/  
cū est in mēsa. Sicut em iudas chm tra  
didit psecutorib;: sic pficiēs vltimēs cor  
pus chm indigne tradit illum qntū in se ē  
demonib;: cū ponat eū in loco pccati demo  
nis subiecto: r in hoc maxie videt eū vili  
pendere. Itē talis magis videt pccm  
dñi n q videt crucifigetes. Sicut enim  
chm pumeliā r iniuriā facit quē credit ee  
deū. Iudē pō si cogulissent: nūq; dñm glie  
crucifitissent: sic dr apls. j. Lox. ij. Un p  
dñs sic rogare p indigne coicātib; sicut p  
crucifigētib; orant d. P; i q; e eis q; no  
sciat qd faciūt. Itē qua maiorē pumeliā  
pōt q; inferre dno suo: q; vt eū accipiat r  
in carcerē fetidissimū pnciat: pō est ma  
ior iniuria si eū occideret r iū maior dolo  
esset. Itē indigne coicās chio iniuriā facit  
in statu glie sue r qñ coram tota curia sua  
cōgregata. Greg. Quis fidelii dubiū hie  
possit in ipa imolatiois hora ad sacerdot  
tis vocē celo aspiri atq; in illo iesu chm  
mysterio angeloz; chozos adesse: summis  
ima sociari: trena celestib; adiūgi. Hec ille

**T**ertio ex ingratiſſima  
pdicione. In hoc qntuz appet nimia ing  
tudo. q; vnit diuina maiestas visitare hō  
minē in h sacro cū plenitudine charitatis  
tū: r miser hō no timet et pumeliā infer  
re quē p posse deberet honorare et gras  
agere. Satis ammirari nō possum? in hac  
pre bonitate diuinā r pueritate ingratu  
dinē hūane. Ad aggrauatoz; etiā ingra  
titudinis pnet q; in hoc sacro mors dñi fi  
guraf: vt s dictū est. Magna pifus ingra  
tudo est si qs ei pumeliā inferat quē re  
cordat mortuū esse p amore suo. P; itat  
q; qmifabil r infelicissimus est q; indigne  
coicat. Tis pfecto infelicioz; esse videtur  
oib; ceter; pccozib;: q; ipm sūmū bonū est  
ficif ei notū r ex ipa vita mortif: r ex ipso  
āridoto ifirmitate icurrit ad mortē. Quis  
loc? curatiōi qū qd curare debuit: hōiem

# ordināde receptōis Fo. LXXXII

Interficiat. Coz. xj. Qui nō. 2 bi. idi. iu. sibi mā. 2 bi. Q̄ p̄picōsus ē indigne cōica re. Huius autē piculi magnitudine exprimit p̄s. in illo plā. Saluū me fac deus 2c. vbi dicit. Fiat mēsa eoz corā ip̄is in laqueū 2c. vsq; ibi. Et cū iustis nō scribant. Ubi ponitur nouē maledictōes veniētes sup ma le cōicātes. Prima est maledictio illa q̄a vtiōis. iō dicit. Fiat mēsa. s. cōionis: corā ip̄is in laqueū. s. p̄ti q̄ guttur p̄ qd̄ trāsīt eoz/ pus ch̄i a diabolo illa q̄a. j. Coz. xj. Qui tūq; mā. pa. vel bi. ca. dñi. indi. re? erit cor. et san. dñi. Et sicut ip̄i deuorāt ch̄im: ita deuorat eos diabolus? 2 deglurit in q̄libet indigna cōmuniōe p̄ gradū guōnis dāna tiōnis. Jō subdit: 2 in retributiōes. s. p̄ti sui. Secūda est maledictio scādalaris Jō subdit: Et in scādalu: q; p̄ malā vitaz mltōz cōicantiū mlti scādalarizant 2 mur/ murāt Ro. xij. Videte ne ponat; offen diculū fratri vel scādalu. Tercia est ma ledictio execratiōis: de q̄ subdit: Obscu/ renf oculi eoz ne vidēat. i. anie sue iniqua/ tēz turpitudine: q; Sap. ij. Execerant eos malicia eoz. Quarta est maledictio incur uatiōis: de q̄ sequit; Et dorsus eoz sp̄ in/ curua: q; execerato intellectu. Itaq; curua ē hō ad terrena p̄ affectū. In cui? p̄sona dicit Miser fact? sum 2 curua? sū 2c. Quinta est maledictio puocatiōis. s. ire dei: de q̄ se quit; Effunde. i. effundis sup eos irā tuā 2 furore tue p̄phēdat eos. i. sicut ip̄i te i/ digne p̄phēdūt: ita tu p̄ irā 2 iusticiā tuā eos p̄phēde. Nā q̄i lamētabit; q̄grit x̄p̄i de talib; di. illd̄ psal. Os petōris 2 os do/ losi sup me aptū est. Et sepe euenit qd̄ ait ps. Adhuc elce eoz erāt in ore ip̄oz 2 ira dei ascēdit sup eos. Jte ps. Effunde iram tuā in gētes q̄ te nō nouerūt. Sexta est maledictio abbreviatiōis. s. vite: de q̄ seq̄t; Fiat habitatio eoz defra. s. p̄ mortē 2 p̄t silentiā: 2 in tabernaculis eoz nō sit q̄iba/ biter: et cām subdit di. Qm̄ quē tu p̄cussit; si p̄secuti sūt 2 s̄f̄ doloze vlnēz meoz addi derūt. De? em̄ ex amore suo ch̄im p̄ nob̄ passiōi tradidit. Juxta illd̄ Esa. li. Pro p̄ter scel? p̄t mei p̄cussit eū: sed male cōi/ cātes hūc p̄sequitur sibi iniuriā faciētes Jō bene dicit de eis: Fiat habitatio eoz de/ serrate. Jō de male cōicantiū dicit apls ad

litterā. j. Co. xj. Jō dicit vob̄ multi infir mi 2 imbecilles 2 dormiūt mlti. s. p̄ mortē Septima est maledictio multiplicatiōis scz iniquitatis: de q̄ sequit; Appone. s. p̄mis/ siue: iniquitātē sup iniquitātē eoz vt riant de malo in peius. Apoc. vi. Qui in sordib; 2 sordescat adhuc. Octava est maledictio induratiōis. s. cordis: de q̄ sequit; 2 nō in/ tret in iusticiā tuā: lz intrēt in iusticiā suā. Formāt em̄ vbi p̄sciētias q̄les volūt/ s̄ ml̄ lericordia p̄sumētes: 2 nō intrāt in iusticiā dei q̄ est veritat; via quā intrat hō p̄ spū alia bona. Ro. x. Ignorātes iusticiā dei 2 suā volentes statuerē: iusticie dei nō sunt subjeti. Nona est maledictio exclusiōis. s. a p̄sortio electoz et iustoz. De q̄ sequit; Delectat de libro vidētū 2 cū iustis nō scri bant. i. p̄ aptissima signa male p̄uersatiōis ibi nō esse septi: exteri? oñdant. Tandem autē sicut b; Datt. xij. Sepabunt angeli malos de medio iustoz. P̄z itaq; q̄ piculosum q̄q; dānabile sit indigne cōica re: qd̄ em̄ detestabil? esse pōt; q̄ p̄ssimo testu sic clement ad nos veniēt talē iniuriā facere. Patēt igit q̄nq; mysteria q̄ de san ctissimo atq; p̄cellētissimo eucharistie sa/ cramento sup fuerūt p̄posita. q̄ sunt p̄fecto tota mētis intentiōe ac feruētī affectiōe a cūctis fidelib; p̄plāda/ vt p̄ hōz p̄sident ratiōne sp̄ magis ac magis rā venerabile sacrm̄ in maiorē habeam? reuerentiā: et cū feruentiori deuotiōe ad ip̄m accedat; vt in virtute tibi illius rāsancti: tamq; di gnissimi (in q̄ ch̄im dñm sub speciez sumi/ mus velamine puenire possim? ad mon/ tē sc̄m̄ dei: vbi ip̄m clare videam? facio ad faciē in p̄petuū cū eo cū omni locūditatis dulcedine regnāturi. Amen.

## Sermo de dedicatione ecclesie.

**T**erribilis ē locus iste. Gen. xvij. de ml̄ tis locis dici possunt ver/ ba p̄posita. Primo de loco huius terre/ ne habitatiōis. Est enim terra locus no bis terribilis. Nā quicūq; terrā videmus cām habem? reducēde in mēoriā illā terri